

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie III./2018
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 476/2016
populárny názov	Správne trestanie
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	17.01.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 7 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 49 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 10 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 10 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 2 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Analógia v neprospech páchatel'a v trestnom práve hmotnom, a teda aj v správnom trestaní v neprospech páchatel'a správneho deliktu je vylúčená.
skutkový stav a základné fakty	Rada pre vysielanie a retransmisiu Slovenskej republiky (ďalej len „Rada“) oznámila sťažovateľke začatie správneho konania č. 52-PLO/O-440/2012 vo veci možného porušenia povinnosti podľa § 18a písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysielaní“) v súvislosti s tým, že podľa Rady na programovej službe JOJ PLUS nedosiahla v mesiaci september 2011 zákonom o vysielaní stanovený 10 %-ný podiel vysielania s multimodálnym prístupom formou skrytých alebo otvorených titulkov, alebo tlmočenia do posunkovej reči nepočujúcich alebo v posunkovej reči nepočujúcich. Dňa 3. apríla 2012 Rada rozhodnutím č. RL/27/2012 uložila sťažovateľke sankciu – upozornenie na porušenie zákona za porušenie povinnosti podľa § 18a písm. a) zákona o vysielaní (ďalej len „rozhodnutie Rady“). Sťažovateľka podala v zákonnej lehote proti rozhodnutiu Rady žalobu o preskúmanie jeho zákonnosti na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“). Dňa 22. júla 2014 krajský súd rozsudkom č. k. S 5 S 255/2012-42 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) žalobe sťažovateľky vyhovel, rozhodnutie Rady zrušil a vrátil jej vec na ďalšie konanie. Dňa 14. decembra 2015 najvyšší súd napadnutým rozsudkom vyhovel odvolaniu Rady proti rozsudku krajského súdu,

	<p>ktorý zmenil tak, že žalobu sťažovateľky zamietol.</p> <p>Sťažovateľka tvrdí, že k zásahu a porušeniu jej práva došlo postupom najvyššieho súdu v súvislosti s napadnutým rozsudkom, ktorým zmenil rozsudok krajského súdu a zamietol žalobu sťažovateľky o preskúmanie rozhodnutia Rady, a to tým, že najvyšší súd:</p> <p>(i) považoval postup a rozhodnutie Rady za zákonné, čím aplikoval taký arbitrárny a svojvoľný výklad právnych predpisov, na základe ktorého sťažovateľka bola v správnom konaní stíhaná a postihnutá za konanie, ktoré nie je správnym deliktom;</p> <p>(ii) považoval postup a rozhodnutie Rady za zákonné, hoci jeho predchádzajúca rozhodovacia činnosť v obdobnej veci uviedla opačné právne závery, čím zasiahol do práva sťažovateľky na právnu istotu a predvídateľnosť práva;</p> <p>(iii) považoval postup a rozhodnutie Rady za zákonné bez toho, aby došlo k splneniu podmienok predpokladaných ústavou na obmedzenie slobody prejavu sťažovateľky.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sťažovateľka, ktorá pôsobí na mediálnom trhu v rámci Slovenskej republiky ako vysielateľ v zmysle zákona o vysielaní, predovšetkým dôvodí, že najvyšší súd napadnutým rozsudkom zasiahol do jej práva na:</p> <p>(i) spravodlivé súdne konanie, súdnu a inú právnu ochranu;</p> <p>(ii) slobodu prejavu a šírenie informácií</p> <p>(iii) a porušil zákaz správneho stíhania a uloženia trestu bez zákona.</p> <p>Úlohou ústavného súdu je primárne posúdiť, či napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo k zásahu do ústavou a dohovorom garantovaných práv sťažovateľky, či bol tento zásah ústavne odôvodnený a udržateľný alebo, naopak, svojvoľný a ústavne neudržateľný, všetko pri zohľadnení jednak práv a povinností vysielateľov a orgánov verejnej moci v zmysle zákona o vysielaní, ako aj pri zohľadnení postavenia a úloh sťažovateľky, ktoré ako vysielateľ a médium v podmienkach slobodného trhu, slobodnej spoločnosti a demokratického právneho štátu plní, a s tým spojenej miery diskrecie štátu (orgánov verejnej moci) v zasahovaní (aj na základe zákona o vysielaní) do nerušeného plnenia úloh médií v slobodnej spoločnosti.</p> <p>K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 49 ústavy a čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu</p> <p>Rada svojím rozhodnutím uložila sťažovateľke sankciu – upozornenie na porušenie zákona za porušenie povinnosti podľa § 18a písm. a) zákona o vysielaní. Vec sa teda týka správneho (administratívneho) trestania za správny delikt. Uvedené ustanovenie zákona o vysielaní ukladá vysielateľom určitú verejnoprávnu povinnosť súvisiacu s vysielaním programov týmto vysielateľom. Táto povinnosť nezasahuje do samotného obsahu alebo formy vysielania, avšak ukladá povinnosť takmer technického charakteru – zabezpečiť, aby v rámci každej televíznej programovej služby vo vysielaní, ktorú vysiela digitálne, bolo najmenej 10 % všetkých vysielaných programov sprevádzaných titulkami pre osoby so sluchovým postihnutím, alebo tlmočených do posunkovej reči nepočujúcich alebo v posunkovej reči nepočujúcich.</p> <p>V teórii i praxi správneho trestania prevláda právny názor, podľa ktorého trestanie za správne delikty (priestupky, správne delikty právnických osôb a správne delikty fyzických osôb – podnikateľov) musí podliehať rovnakému režimu ako trestný postih za trestné činy (porov. PRÁŠKOVÁ, H. Základy zodpovednosti za správne delikty. Praha : C. H. Beck, 2013, s. 21 a nasl. a s. 31 a nasl.; z judikatúry porov. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 611/01; rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 4 As 10/2006: „Se zřetelem k zásadám, vyjádřeným v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a s vobod, vyhlášené ve Sbírce zákonů pod č. 209/1992, které</p>

vyjadřují principy práva na spravedlivý proces, musí řízení o přestupku, stejně tak o jiném správním deliktu, podléhat stejnému režimu jako řízení o trestných činech. V tomto smyslu je třeba vykládat všechny záruky, které se podle vnitrostátního práva poskytují obviněnému z trestného činu. Je totiž zřejmé, že rozhraničení mezi trestnými (a tedy soudem postižitelnými) delikty, a delikty, které stíhají a trestají orgány exekutivy (tedy i přestupky), je výrazem vůle suverénního zákonodárce, není odůvodněno přirozenoprávními principy, ale daleko spíše je výrazem trestní politiky státu.“).

Ústavný súd vo svojom náleze sp. zn. III. ÚS 571/2015 z 12. apríla 2016 jasne deklaroval, že „správne trestanie preberá zásady trestného konania“. V tom istom náleze ústavný súd konštatoval, že pri rozhodovaní o administratívnych sankciách by mali byť rešpektované rezolúcie a odporúčania rezolúcie Výboru ministrov Rady Európy č. (77) 31 o ochrane jednotlivca v súvislosti s rozhodnutiami správnych orgánov, odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy č. (80) 2 o správnej úvahe a odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy č. (91) 1 vo veciach administratívnych sankcií týkajúce sa rozhodovacej činnosti verejnej správy a ochrany práv jednotlivca, a preto pri správnom trestaní je potrebné náležite skúmať, či uloženie sankcií za konkrétny skutok (čin) je v súlade so zásadami správneho trestania. Z uvedených dokumentov navyše vyplýva, že princípy vzťahujúce sa na súdne trestanie za trestné činy je potrebné vzťahnúť aj na správne trestanie.

Či pri spáchaní konkrétneho správneho deliktu pôjde o konanie (resp. delikt), ktoré bude spadať pod pojem „trestné obvinenie“ v zmysle čl. 6 dohovoru (a či sa teda bude na tento správny delikt a s tým spojené konanie/administratívne trestanie vzťahovať čl. 6 ods. 1 dohovoru), bude v konečnom dôsledku závisieť na posúdení tzv. Engelovských kritérií. Prvým kritériom je kvalifikácia skutku v právnom poriadku žalovaného zmluvného štátu (defining the offence according to the legal system of the respondent State). Ide o formálne a relatívne kritérium a pokiaľ skutok nie je v právnom poriadku zmluvného štátu kvalifikovaný ako trestný čin, použijú sa pre zodpovedanie otázky aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru na daný delikt ďalšie dve kritériá. Druhým kritériom je samotná povaha deliktu (the very nature of the offence) a tretím kritériom je stupeň závažnosti sankcie, ktorú možno uložiť dotknutej osobe (the degree of severity of the penalty that the person concerned risks) v konkrétnom konaní (porov. Engel and Others v. Holandsko, č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72, 5370/72, rozsudok pléna ESĽP z 8. 6. 1976, bod 82).

Posudzujúc prvé kritérium v spojitosti s konaním Rady vo veci ukladania sankcií za porušenie povinností uložených zákonom o vysielaní vysielateľom ústavný súd uzatvára, že nesplnenie povinnosti uloženej vysielateľom podľa § 18a písm. a) zákona o vysielaní nie je trestným činom, ale iným verejnoprávnym (správnym) deliktom.

V rámci druhého kritéria sa predovšetkým posudzuje, či delikt, o ktorý ide, vyplýva z porušenia právnej normy adresovanej neurčitému všeobecnému okruhu adresátov alebo iba určitej špecifickej skupine osôbZ pohľadu judikatúry ESĽP sa delikt považuje za subsumovateľný pod normatívny text čl. 6 ods. 1 dohovoru vtedy, ak právna norma, o porušenie ktorej ide v prípade tohto deliktu, sa aplikuje na neurčitý všeobecný počet adresátov a uložená sankcia je aspoň čiastočne preventívno-represívneho charakteru. V prípade deliktu, kde dochádza k porušeniu právnej normy adresovanej určitej špecifickej skupine osôb so zvláštnym postavením, avšak uložená sankcia je preventívno-represívneho charakteru, prihliada sa pre zodpovedanie otázky o aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru na tretie kritérium, a to stupeň závažnosti sankcie, ktorú možno dotknutej osobe uložiť (porov. už uvedený rozsudok ESĽP vo veci Albert v. Rumunsko, body 32 – 34, kde ESĽP uznal aplikovateľnosť čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 v prípade sankcie uloženej na základe právnej normy adresovanej špecifickej skupine osôb, avšak uložená sankcia bola preventívno-represívneho charakteru a ESĽP ustálil v rámci tretieho kritéria závažný dopad uloženej sankcie na dotknutú osobu). Aplikujúc uvedené na konanie vo veci konania

podľa zákona o vysielaní možno konštatovať, že zákon o vysielaní ukladá povinnosti adresované špecifickému okruhu osôb (vysielateľom) a sankcie, ktoré možno v zmysle zákona o vysielaní uložiť (§ 64 a nasl. zákona o vysielaní), plnia podľa názoru ústavného súdu preventívno- represívny účel, a to odradiť vysielateľa od neplnenia povinnosti ustanovenej zákonom o vysielaní (preventívne pôsobiť) a zároveň sankcionovať, resp. potrestať (represívne pôsobiť) vysielateľa za dokonané nesplnenie povinnosti ustanovenej zákonom o vysielaní.

V tomto smere je však pre konečnú odpoveď na otázku, či je v prípade verejnoprávneho deliktu, sankcie, resp. konania podľa zákona o vysielaní aplikovateľný čl. 6 ods. 1 dohovoru potrebné zohľadniť tretie kritérium Engelovských kritérií. Tretím kritériom je stupeň závažnosti sankcie, ktorú možno uložiť dotknutej osobe. V konaní vo veci porušenia povinnosti vysielateľom podľa zákona o vysielaní sa vysielateľovi v zmysle § 64 ods. 1 zákona o vysielaní ukladá za nesplnenie povinnosti ustanovenej § 18a písm. a) zákona o vysielaní sankcia: a) upozornenie na porušenie zákona, b) odvysielanie oznamu o porušení zákona, c) pozastavenie vysielania alebo poskytovania programu alebo jeho časti, d) pokutu, e) odňatie licencie za závažné porušenie povinnosti. Za porušenie povinnosti ustanovenej § 18a písm. a) zákona o vysielaní je Rada oprávnená v zmysle § 67 ods. 6 zákona o vysielaní vysielateľovi televíznej programovej služby okrem vysielateľa prostredníctvom internetu uložiť pokutu od 3 319 eur do 66 387 eur. Ústavný súd hodnotí možnosť uloženia uvedených sankcií zo strany Rady ako svojou závažnosťou naplňajúcu obsah tretieho kritéria, a teda je možné konštatovať aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru v rámci konania vo veci porušenia povinnosti ustanovenej § 18a písm. a) zákona o vysielaní.

Čo sa potom čl. 7 ods. 1 dohovoru týka, tak v ňom uvedené slovo „trestný“ v spojitosti so slovným spojením „trestný čin“ je potrebné tiež vykladať rovnako ako ten istý výraz v slovnom spojení „trestné obvinenie“ uvedený v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ak preto nie je aplikovateľný čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu absencie „trestného obvinenia“, nie je aplikovateľný ani čl. 7 ods. 1 dohovoru (porov. Žičkus v. Litva, č. 26652/02, rozsudok ESĽP zo 7. 4. 2009, bod 43; Pakas v. Litva, č. 34932/04, rozsudok veľkej komory ESĽP zo 6. 1. 2011, bod 68). A contrario potom v prípade, že v danej veci je aplikovateľný čl. 6 ods. 1 v konkrétnej veci „trestania“ za čin „trestný“, potom je aplikovateľný aj čl. 7 ods. 1 dohovoru. V tomto ohľade sa tak na vec sťažovateľky vzťahuje aj čl. 7 ods. 1 dohovoru.

Ako ďalšie z legálnych východísk pre atrahovanie princípov trestného práva na správne trestanie môže slúžiť čl. 49 ústavy. Tento článok je korelátom čl. 7 ods. 1 dohovoru a jeho účelom je zaistiť ochranu slobody jednotlivca pred svojvoľným stíhaním, odsúdením či potrestaním. Tak článok 7 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 49 ústavy teda zakotvujú jeden z ťažiskových princípov trestania, a to nullum crimen, nulla poena sine lege (zásada zákonnosti). Táto zásada zahŕňa okrem zákazu retroaktivity právnych predpisov v neprospech páchatel'a (nullum crimen, nulla poena sine lege praevia) aj princíp, že len zákon (v písanej forme – nullum crimen, nulla poena sine lege scripta) môže určiť, čo je trestným činom a stanoviť zaň trest, ale aj princíp, podľa ktorého trestné právo nesmie byť aplikované extenzívnym spôsobom v neprospech obvineného, najmä prostredníctvom analógie (nullum crimen, nulla poena sine lege stricta). Z toho vyplýva, že trestný čin musí byť jasne definovaný zákonom (nullum crimen, nulla poena sine lege certa). Táto podmienka je splnená, ak ten, komu je právna norma určená, môže z jej znenia zistiť, aké konanie alebo opomenutie spôsobuje jeho trestnú zodpovednosť (porov. Kokkinakis v. Grécko, č. 14307/88, rozsudok ESĽP z 25. 5. 1993, bod 52; JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo hmotné: obecná časť, zvláštní časť. 2. vydání. Praha : Linde, 2006, s. 25 – 29).

Podľa sťažovateľky z dikcie predmetného ustanovenia zákona o vysielaní účinného v čase údajného spáchania správneho deliktu (september 2011)

vyplýva, že pri posudzovaní splnenia predmetného ustanovenia bolo potrebné prihliadnuť na štatistické údaje o vysielaní, z ktorých bude zrejmé, aké percento programov sprevádzaných skrytými alebo otvorenými titulkami, alebo tlmočených do posunkovej reči nepočujúcich alebo v posunkovej reči nepočujúcich vysielateľ v skutočnosti odvysielal. Ustanovenie § 18a písm. a) zákona o vysielaní svojou formuláciou podľa mienky sťažovateľky nezodpovedalo na primárnu otázku, t. j. za aké obdobie sa splnenie podmienky § 18a písm. a) zákona o vysielaní vyhodnocuje. Sťažovateľke a podľa jej slov akémukoľvek inému priemernému účastníkovi konania v rovnakej veci nie je absolútne jasné ani zrejmé, či takýmto obdobím mal byť napr. deň, týždeň, mesiac, štvrťrok, polrok, rok, dekáda a pod. Z hľadiska konštrukcie samotného § 18a písm. a) zákona o vysielaní (účinného v čase spáchania údajného deliktu) je teda podľa sťažovateľky možné konštatovať, že právna norma neobsahovala časové obdobie ako znak skutkovej podstaty správneho deliktu a jediným oprávneným subjektom na jej doplnenie (dotvorenie), navyše v neprospech sťažovateľky, bola Národná rada Slovenskej republiky ako zákonodarný orgán.

Podľa najvyššieho súdu za stavu, že z citovaného ustanovenia nevyplýva časový interval, ktorého sa povinnosť vysielateľa týka, sa najvyšší súd stotožnil s argumentáciou Rady v tom, že § 18a zákona o vysielaní síce explicitne neurčuje presné časové rozpätie, v rámci ktorého je vysielateľ povinný zabezpečiť vo vysielaní každej televíznej programovej služby, ktorú vysielala digitálne, zákonom stanovené podiely multimodálneho prístupu, avšak z § 16 ods. 3 písm. m) zákona o vysielaní vyplýva povinnosť vysielateľa viesť štatistiku o odvysielanom programe televíznej programovej služby obsahujúcu okrem iného podiely programov s multimodálnym vysielaním. Najvyšší súd zároveň odkázal na § 62 ods. 2 zákona o digitálnom vysielaní, podľa ktorého ak Rada pre výpočet podielov vysielacieho času neurčí inú časovú jednotku, je takou časovou jednotkou kalendárny mesiac. Podľa najvyššieho súdu ak pri stanovení časového obdobia vychádzala Rada z § 62 ods. 2 zákona o digitálnom vysielaní a podporne tiež z § 16 ods. 3 písm. m) zákona o vysielaní, a tak dospela k výkladu, že vysielateľ je povinný zabezpečiť multimodálny prístup ku každej svojej televíznej programovej službe, ktorú vysielala digitálne, v zákonom stanovenom rozsahu v každom kalendárnom mesiaci, nijakým spôsobom neukrátila sťažovateľku na jej právach.

Ústavný súd hodnotí, že § 18a písm. a) zákona o vysielaní síce stanovuje určitú povinnosť konať („zabezpečiť multimodálny prístup k programovej službe, a to tak, aby vo vysielaní každej televíznej programovej služby, ktorú vysielala digitálne, bolo najmenej 10 % všetkých vysielaných programov sprevádzaných titulkami pre osoby so sluchovým postihnutím, alebo tlmočených do posunkovej reči nepočujúcich alebo v posunkovej reči nepočujúcich“), ale nestanovuje v akom časovom intervale či v akom období je vysielateľ povinný túto povinnosť plniť. Rada aj najvyšší súd tento nedostatok právnej úpravy preklenuli pomocou analogickej aplikácie § 62 ods. 2 zákona o digitálnom vysielaní (teda na základe iného zákona, než je zákon o vysielaní), ktorý definuje, čo sa rozumie časovou jednotkou pre výpočet podielov vysielacieho času, na základe ktorého dospeli k záveru, že sťažovateľka bola povinná splniť povinnosť jej uloženú § 18a písm. a) zákona o vysielaní v každom kalendárnom mesiaci.

Ústavný súd k tomuto odkazuje, že vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že analógia v neprospech páchatel'a v trestnom práve hmotnom, a teda aj v správnom trestaní v neprospech páchatel'a správneho deliktu je vylúčená (pozri sp. zn. PLz. ÚS 3/2014: «Vylúčená je analógia v neprospech páchatel'a v hmotnom práve trestnom. Toto vylúčenie vyplýva zo zásady „nullum crimen sine lége, nulla poena sine lége“ zakotvanej v čl. 49 ústavy a v čl. 39 Listiny základných práv a slobôd»; ďalej pozri aj sp. zn. II. ÚS 792/2014, bod 13.5). Toto vylúčenie vyplýva z už opísanej zásady nullum crimen, nulla poena sine lege stricta zakotvanej v čl. 49 ústavy a v čl. 7 ods. 1 dohovoru. K rovnakému záveru dospel napr. aj Najvyšší správny súd Českej republiky, ktorý výstižne a jasne vyriekol, že „použití analogie ve správním trestání je přípustné, a to v omezeném rozsahu, pouze tam, kdy to, co má být aplikováno, určitou otázkou

vůbec neřeší, nevede-li takový výklad k újmě účastníka řízení a ani k újmě na ochraně hodnot, nanejchž vytváření a ochraně je veřejný zájem“ (rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 1 As 27/2008 zo 16. apríla 2008).

Podľa názoru ústavného súdu tak Rada a najvyšší súd použili v sťažovateľkinej veci analógiu v správnom trestaní v jej neprospech, keďže zo samotného § 18a písm. a) zákona o vysielaní nevyplýva, v akom časovom intervale či v akom období je vysielateľ povinný túto povinnosť plniť. Sťažovateľka splnila uvedenú povinnosť zabezpečiť najmenej 10 % všetkých vysielaných programov sprevádzaných titulkami pre osoby so sluchovým postihnutím, alebo tlmočených do posunkovej reči nepočujúcich alebo v posunkovej reči nepočujúcich nie v každom mesiaci samostatne, ale v priemere za celý rok 2011.

Najvyšší súd tým, že opísané pochybenie Rady nenapravil, ale ho odobril, porušil napadnutým rozsudkom práva sťažovateľky vyplývajúce z čl. 49 ústavy a čl. 7 ods. 1 dohovoru. Najvyšší súd zároveň chybné aplikoval na zistený skutkový a právny stav konkrétnu právnu úpravu (nepovolené aplikovanie zákona o digitálnom vysielaní na skutkový stav vo veci sťažovateľky prostredníctvom analógie) a argumentácia najvyššieho súdu v odôvodnení napadnutého rozsudku sa vzhľadom na popísané právne východiská vzťahujúce sa na skutkový a právny stav v sťažovateľkinej veci javí byť svojvoľná a je ústavne neudržateľná. Ústavný súd preto konštatuje, že napadnutým rozsudkom došlo zároveň k porušeniu práv sťažovateľky vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré kladú nároky na určitú kvalitu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, a to aj vo veciach prieskumu rozhodnutí orgánov verejnej správy.

K namietanému porušeniu čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

Ústavný súd už v rámci tohto nálezu vyslovil, že § 18a písm. a) zákona o vysielaní ukladá vysielateľom určitú verejnoprávnu povinnosť súvisiacu s vysielaním programov týmto vysielateľom. Táto povinnosť nezasahuje do samotného obsahu alebo formy vysielania, avšak ukladá povinnosť takmer technického charakteru – zabezpečiť, aby v rámci každej televíznej programovej služby vo vysielaní, ktorú vysielala digitálne, bolo najmenej 10 % všetkých vysielaných programov sprevádzaných titulkami pre osoby so sluchovým postihnutím, alebo tlmočených do posunkovej reči nepočujúcich alebo v posunkovej reči nepočujúcich.

Možno preto postulovať, že citovaná zákonná povinnosť sťažovateľky a s tým spojená sankcia za jej porušenie nezasahuje do práva na slobodu prejavu v zmysle čl. 26 ústavy a čl. 10 dohovoru. Uloženie sankcie zo strany Rady nemožno vnímať ako obmedzenie slobody prejavu, teda práva na šírenie informácií, názorov, ideí a myšlienok v akejkoľvek forme, keďže k obmedzeniu týchto atribútov uložením sankcie za porušenie § 18a písm. a) zákona o vysielaní dôjsť nemohlo a nedošlo. Sťažovateľka nebola potrestaná za šírenie informácií, názorov, ideí a myšlienok, za ich obsah či formu. Tejto slobody sa povinnosť upravená v § 18a písm. a) zákona o vysielaní nedotýka. Ústavný súd je toho názoru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nedošlo k porušeniu práva sťažovateľky na slobodu prejavu v zmysle čl. 26 ústavy a čl. 10 29 dohovoru. Ústavný súd sťažnosti v tejto časti nevyhovel.

K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 ústavy a čl. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

Ústavný súd nezistil, že by pri prerokovávaní veci sťažovateľky pred najvyšším súdom došlo k narušeniu princípu rovnosti v právach. Sťažovateľka ani nepoukázala na iné subjekty, ktoré by boli v rovnakej či porovnateľnej situácii, kde by orgány verejnej moci judikovali v totožných veciach inak (priaznivejšie),

	<p>než judikoval najvyšší súd napadnutým rozsudkom v sťažovateľskej veci. Z tohto dôvodu nebolo možné vyhovieť sťažnosti sťažovateľky v tejto časti.</p> <p>Čo sa týka čl. 1 dohovoru (nazvaný „záväzok dodržiavať ľudské práva“), tento vyjadruje pozitívny záväzok štátu priznať každému, kto podlieha jeho jurisdikcii, práva a slobody uvedené v hlave I tohto dohovoru (čl. 1 pritom nespadá do hlavy I dohovoru nazvanej „práva a slobody“ – tam spadajú čl. 2 až čl. 18). Prihliadajúc na prezentované východiská, ako aj na systematické zaradenie čl. 1 v rámci dohovoru nemožno dospieť k záveru, že by článok 1 dohovoru primárne upravený subjektívne právo fyzických osôb a právnických osôb, ktorého porušenia by sa mohli tieto subjekty domáhať v rámci konania o sťažnostiach pred ústavným súdom. Ústavný súd preto ani v tejto časti sťažnosti sťažovateľky nevyhovel.</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <p><u>Základné práva obchodnej spoločnosti podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžo 93/2014 zo 17. decembra 2015 porušené boli.</u></p> <p><u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžo 93/2014 zo 17. decembra 2015 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie a priznal sťažovateľovi úhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠP a iných súdov	<p>ÚS ČR: III. ÚS 611/01 Nejvyšší správní soud ČR: sp. zn. 4 As 10/2006; 1 As 27/2008 zo 16. apríla 2008</p> <p>ÚS SR: III. ÚS 571/2015; PLz. ÚS 3/2014; II. ÚS 792/2014</p> <p>EŠP: Engel and Others v. Holandsko, č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72, 5370/72, rozsudok pléna EŠP z 8. 6. 1976, Žičkus v. Litva, č. 26652/02, rozsudok EŠP zo 7. 4. 2009, bod 43; Pakas v. Litva, č. 34932/04, rozsudok veľkej komory EŠP zo 6. 1. 2011, bod 68, Kokkinakis v. Grécko, č. 14307/88, rozsudok EŠP z 25. 5. 1993, bod 52</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>správne konanie trest správne súdnictvo princíp a zásady (zjednotenie pojmov)-zásada nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege správny delikt-skutková podstata</p>

spisová značka	II. ÚS 3/2017
populárny názov	Doba trvania väzby
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.10.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1 písm. c Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4

	<p>zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5</p>
analytická právna veta	<p>Ak všeobecný súd v rozhodnutí nezaujme žiadne stanovisko k námietke, podľa ktorej do doby trvania väzby bolo treba započítať aj väzbu (výkon trestu) vykonanú v rámci osobitne vedených trestných stíhaní, možno dospieť k záveru, že toto rozhodnutie je zjavne neodôvodnené.</p> <p>Držanie obvineného vo väzbe, resp. vo výkone trestu už 10 rokov sa môže javiť ako svojvoľné a hlavne účelové obmedzovanie osobnej slobody obvineného v snahe dosiahnuť jeho odsúdenie za závažné delikty.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Na sťažovateľa bola 8. novembra 2013 podaná obžaloba jednak pre trestný čin vraždy, ale tiež pre trestný čin všeobecného ohrozenia [podľa § 219 ods. 1, 2 písm. b) a j), ako aj § 179 ods. 1, 2 písm. c) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005]. Uznesením okresného súdu sp. zn. 22 T 190/2013 z 10. marca 2014 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 28/2014 z 19. marca 2014 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku s účinnosťou od okamihu prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody realizovaného na základe rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 T 6/2004 z 26. februára 2009 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012. Sťažovateľ opakovane podával žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Uznesením okresného súdu sp. zn. 22 T 190/2013 zo 6. októbra 2015 bola jeho posledná žiadosť zamietnutá a následným uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 84/2015 z 19. októbra 2015 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené.</p> <p>Sťažovateľ predovšetkým namieta, že jeho väzba v čase podania tejto sťažnosti nebola prvým obmedzením jeho osobnej slobody zo strany okresného súdu a krajského súdu, pretože v čase rozhodovania o poslednej väzbe bol v režime obmedzenia osobnej slobody (v režime výkonu trestu odňatia slobody a niekoľkonásobnej väzby) v trvaní skoro 15 rokov. Podľa názoru sťažovateľa pritom platí, že ak je obvinený vo väzbe počas dvoch alebo viacerých samostatných období, tieto obdobia je potrebné pre posúdenie primeranosti trvania väzby podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru kumulovať.</p> <p>Trestný čin, pre ktorý je sťažovateľ stíhaný, sa mal udiať v presne nezistenom období pred 9. júlom 1998, teda „takmer pred 17 rokmi“. V čase rozhodovania o väzbe, ktorá je predmetom tejto sťažnosti, sa sťažovateľ „nachádzal (aj) vo výkone súhrnného trestu odňatia slobody v trvaní 10 rokov so zarátaním niekoľkých väzieb“. Vo väzbe bol aj od 25. júla 2007 do 27. augusta 2010. Uznesením prokurátora z 26. novembra 2010 bol prepustený z väzby na slobodu z dôvodu okamžitého nástupu do výkonu trestu odňatia slobody. Výkon trestu odňatia slobody sa skončil 23. marca 2014 a následne bol sťažovateľ vzatý do väzby. Sťažovateľ teda strávil v režime obmedzenia osobnej slobody skoro 15 rokov.</p> <p>Ustanovenie § 76 ods. 6 Trestného poriadku upravujúce celkovú lehotu väzby podľa názoru sťažovateľa nemožno vykladať tak, že orgány činné v trestnom konaní a všeobecné súdy sú oprávnené ho držať vo väzbe pre každý z trestných činov, z ktorých je obvinený samostatne či izolovane, a to maximálnu dobu. Takýto prístup by mohol mať za následok (čo sa prejavuje aj u sťažovateľa), že obžalovaný by mohol byť v súvislosti s jedným trestným konaním vzatý do väzby až po maximálnu dobu vyplývajúcu z uvedeného ustanovenia a po prepustení z väzby by mohol byť znova vzatý do väzby pre iný trestný čin, v ktorom by začala plynúť nová maximálna lehota pre ďalšiu väzbu. Obžalovaný by teda mohol stráviť aj celý zvyšok života vo väzbe bez toho, aby bolo rozhodnuté o jeho vine.</p> <p>Sťažovateľ je presvedčený, že bol držaný vo väzbe neprimerane dlho. Všeobecné</p>

	<p>súdy sa zamerali len na skúmanie tej časti pozbavenia osobnej slobody sťažovateľa, ktorá sa týkala väzby vo veci „Búdka“ a vôbec nebrali do úvahy, že kontinuálne bol v osobitne vedených trestných veciach vo väzbe, resp. vo výkone trestu po dobu asi 15 rokov.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ výslovne označil ďalšie trvanie väzby za nezákonné a nesprávne a poukázal na potrebu započítať do doby trvania väzby aj väzbu vykonanú v rámci osobitne vedených trestných stíhaní, ako aj výkon trestu v osobitne vedenom trestnom stíhaní, bolo povinnosťou všeobecných súdov sa týmito námietkami zaoberať a vysporiadať sa s nimi, keďže mohli mať zásadný význam v prípade, keby boli vyhodnotené ako dôvodné. Ústavný súd tiež pripomína, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov (napr. III. ÚS 460/2017).</p> <p>V daných súvislostiach ústavný súd poukazuje na nález č. k. II. ÚS 55/98-120 z 9. februára 2000, s ktorým sa stotožnil aj najvyšší súd vo svojom uznesení sp. zn. 3 Tost 5/2012 z 22. februára 2012, keď uviedol, že držanie obvineného vo väzbe, resp. vo výkone trestu už 10 rokov sa môže javiť ako svojvoľné a hlavne účelové obmedzovanie osobnej slobody obvineného v snahe dosiahnuť jeho odsúdenie za závažné delikty (II. ÚS 5/98, I. ÚS 281/2012, I. ÚS 47/2013, 3 Tost 5/2012, Yegorov c. Slovenská republika z 2. júna 2015).</p> <p>Z pohľadu ústavného súdu možno konštatovať, že nezaujatie žiadneho stanoviska k námietke, podľa ktorej do doby trvania väzby bolo treba započítať aj väzbu (výkon trestu) vykonanú v rámci osobitne vedených trestných stíhaní, zakladá dôvod na vyslovenie záveru, že uznesenie krajského súdu je zjavne neodôvodnené.</p> <p>Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 2 Tos 84/2015-5876 z 19. októbra 2015.</p> <p>Keďže ústavný súd vyslovil porušenie označených práv uvedeným uznesením krajského súdu, ktorý mal povinnosť poskytnúť súdnu ochranu v okolnostiach danej veci ako všeobecný súd poslednej inštancie, znamená to zároveň, že už nie je ani potrebné zaoberať sa tou časťou sťažnosti, ktorá pre porušenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru smerovala proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 T 190/2013 a jeho uzneseniu zo 6. októbra 2015.</p> <p>Z rovnakého dôvodu nie je potrebné osobitne sa zaoberať ani ďalšími námietkami sťažovateľa, avšak ústavný súd prihliadol aj na to, že sťažovateľ je už na slobode, a preto otázku jeho osobnej slobody (ktorej sa tieto námietky najmä týkajú) už toto rozhodnutie neovplyvní.</p> <p>Vzhľadom na to, že sťažovateľ, ktorý je kvalifikovane právne zastúpený, neodôvodnil ani vo svojej sťažnosti zo 17. decembra 2015, ale ani vo svojej replike (prostredníctvom svojej právnej zástupkyne) zo 14. marca 2017, ktorou reaguje na vyjadrenia okresného súdu a krajského súdu, z akých dôvodov sa domáha priznania primeraného finančného zadost'učinenia, ústavný súd vychádzajúc z citovaného § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľovi finančné zadost'učinenie nepriznal, teda v tejto časti sťažnosti nevyhovel.</p> <p>Ústavný súd rozhodol: <u>Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 2 Tos 84/2015-5876 z 19. októbra 2015 porušil základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o</u></p>

	<u>ochrane ľudských práv a základných slobôd.</u> <u>Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 2 Tos 84/2015-5876 z 19. októbra 2015 zrušil.</u> <u>Priznal sťažovateľovi náhradu trov konania.</u> <u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEĽP a iných súdov	ÚS SR: II. ÚS 55/98-120 z 9. februára 2000 NS SR: 3 Tost 5/2012 z 22. februára 2012
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	väzba väzba-dĺžka väzby

spisová značka	II. ÚS 174/2017
populárny názov	Sloboda prejavu verzus ľudská dôstojnosť
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.01.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 10 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 10 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 2 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Ustanovenie § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii však neslúži na ochranu základných práv a slobôd tých osôb, ktoré sú vzhľadom na adresnosť zásahu do ich práv zo strany vysielateľa, resp. vzhľadom na svoj pobyt, pracovisko, postavenie či iný status v rámci spoločenských vzťahov schopné efektívne hájiť svoje subjektívne práva súkromnoprávnymi prostriedkami ochrany, ktoré im poskytuje právny poriadok (možnosť súkromnoprávnej žaloby o ochranu osobnosti podľa Občianskeho zákonníka).
skutkový stav a základné fakty	Rada pre vysielanie a retransmisiiu Slovenskej republiky (ďalej len „Rada“) oznámila sťažovateľke začatie správneho konania č. 410-PLO/O-5921/2013 vo veci možného porušenia povinnosti podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysielaní a retransmisii“) v súvislosti s tým, že podľa Rady poskytovala program „Úradníci chceli zobrať dieťa od rodiča, skončilo na psychiatrii“, ktorý svojím obsahom a spôsobom spracovania zasiahol do osobnej cti „súdnej úradníčky“ zobrazenej v programe, dostupný na internetovej stránke www.noviny.sk . Dňa 29. apríla 2014 Rada rozhodnutím č. RP/029/2014 uložila sťažovateľke sankciu – pokutu vo výške 1 000 eur za porušenie povinnosti podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii (ďalej len „rozhodnutie Rady“). Sťažovateľka podala v zákonnej lehote proti rozhodnutiu Rady návrh na preskúmanie jeho zákonnosti na najvyššom súde. Najvyšší súd napadnutým

	<p>rozsudkom sťažovateľke nevyhovel a rozhodnutie Rady potvrdil.</p> <p>Sťažovateľka tvrdí, že najvyšší súd napadnutým rozsudkom zasiahol do jej základných práv na (i) spravodlivé súdne konanie, súdnu a inú právnu ochranu a na (ii) slobodu prejavu a šírenie informácií garantovaných ústavou a dohovorom, a to konkrétne do čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru v spojení s čl. 1 dohovoru.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sťažovateľka, ktorá pôsobí na mediálnom trhu v rámci Slovenskej republiky ako vysielateľ v zmysle zákona o vysielaní a retransmisii, predovšetkým dôvodí, že najvyšší súd napadnutým rozsudkom zasiahol do jej základných práv na (i) spravodlivé súdne konanie, súdnu a inú právnu ochranu a (ii) slobodu prejavu a šírenie informácií garantovaných ústavou a dohovorom. Sťažovateľka tvrdí, že k zásahu a porušeniu jej práv došlo v súvislosti s napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie Rady a zamietol opravný prostriedok proti rozhodnutiu Rady o preskúmanie rozhodnutia Rady tým, že uzavrel, že došlo k splneniu podmienok predpokladaných ústavou na obmedzenie slobody prejavu sťažovateľky. Sťažovateľka namieta, že obmedzenie slobody prejavu bez existencie ústavou aprobovaných dôvodov je možné považovať za vážny zásah do práva na slobodu prejavu sťažovateľky.</p> <p>Úlohou ústavného súdu je primárne posúdiť, či napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo k zásahu do ústavou a dohovorom garantovaných práv sťažovateľky, či bol tento zásah ústavne odôvodnený a udržateľný alebo naopak svojvoľný a ústavne neudržateľný, všetko pri zohľadnení jednak práv a povinností vysielateľov a orgánov verejnej moci v zmysle zákona o vysielaní a retransmisii, ako aj pri zohľadnení postavenia a úloh sťažovateľky, ktoré ako vysielateľ a médium v podmienkach slobodného trhu, slobodnej spoločnosti a demokratického právneho štátu plní, a s tým spojenej miery diskrecie štátu (orgánov verejnej moci) v zasahovaní (aj na základe zákona o vysielaní a retransmisii) do nerušeného plnenia úloh médií v slobodnej spoločnosti.</p> <p>Ústavný súd na tomto mieste podotýka, že pri prerokovávaní sťažnosti bral do úvahy relevantnú judikatúru týkajúcu sa sťažovateľky – rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veci MAC TV S.R.O. v. Slovensko (rozsudok ESLP č. 13466/12 z 28. 11. 2017) týkajúci sa slobody prejavu sťažovateľky pri aplikácii § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii orgánmi verejnej moci, ako aj nálezy ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 571/2015 [týkajúci sa slobody prejavu sťažovateľky pri aplikácii § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii orgánmi verejnej moci] a sp. zn. II. ÚS 307/2014 (týkajúci sa všeobecne slobody prejavu sťažovateľky ako vysielateľa pôsobiaceho na mediálnom trhu).</p> <p>K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru napadnutým rozsudkom</p> <p>Článok 26 ods. 4 ústavy a čl. 10 ods. 2 dohovoru nedávajú štátu neobmedzený priestor na uváženie („margin of appreciation“) v určení, v prospech akého štátom proklamovaného verejného záujmu štát obmedzí slobodu prejavu. Takéto uváženie štátu sa vykonáva pod dohľadom prostredníctvom súdnych orgánov – ústavného súdu a ESLP. Tento dohľad zahŕňa otázku, či bolo uvedené obmedzenie slobody prejavu legálne, legitímne a nevyhnutné a dohľad pokrýva tak oblasť legislatívy, ako aj jej aplikáciu v praxi predovšetkým prostredníctvom súdov [porov. už uvedený rozsudok ESLP vo veci Handyside v. Veľká Británia, bod 49; ale aj Sunday Times v. Veľká Británia (č. 1), č. 6538/74, plenárny rozsudok ESLP z 26. 4. 1979, bod 59; Tele 1 Privatfernseh v. Rakúsko, č. 32240/96, rozsudok ESLP z 21. 9. 2000, bod 34; Mouvement Raëlien Suisse v. Švajčiarsko, č. 16354/06, rozsudok veľkej komory ESLP z 13. 7. 2012, body 59</p>

Dôvodom obmedzenia slobody prejavu môže byť okrem iného ochrana práv iných, teda aj základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, resp. čl. 16 ods. 1 ústavy konkretizovaného napr. aj v § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii.

Ustanovenie § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii si kladie za cieľ zabezpečiť prostredníctvom obmedzenia slobody prejavu vysielateľov a sankčným mechanizmom Rady ochranu základných práv a slobôd (ľudskej dôstojnosti a ľudskosti) v tých situáciách, kde subjekty ochrany nemajú k dispozícii prostriedky alebo z objektívnych skutočností vyplýva, že efektívne sa nedomôžu prostriedkov ochrany svojich (osobnostných) práv v rámci súkromnoprávných mechanizmov (napr. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka – žaloba o ochranu osobnosti). Pre hájenie verejného záujmu o ochranu ľudskej dôstojnosti subjektov ochrany je nevyhnutné použiť sankčný mechanizmus. Pôjde napríklad o prípady, keď obsah vysielateľmi šírených informácií, názorov, myšlienok a ideí zasahuje do ľudskej dôstojnosti (alebo obdobných osobnostných základných práv a slobôd) nie konkrétnej osoby, ale bližšie neidentifikovanej skupiny ľudí, ktorí nemajú objektívne možnosť sa proti takýmto zásahom brániť súkromnoprávnou žalobou pre ich nespätosť s daným prostredím (napr. migrujúci ľudia – zásah do ľudskej dôstojnosti týchto osôb znevážujúcim informovaním o ich migrácii) alebo vzhľadom na ich sociálnu a ekonomickú situáciu ako skupiny osôb v danom prostredí (skupiny osôb zo znevýhodneného sociálneho prostredia – zásah do ľudskej dôstojnosti týchto osôb pohrdavým a tendenčným informovaním o ich spôsobe života), alebo pôjde o situácie zásahu do ľudskej dôstojnosti fyzickej osoby či osôb v spojení s konkrétnymi skutočnosťami z minulosti (napr. týkajúce sa holokaustu, zločinov proti ľudskosti, vojnových konfliktov v minulosti, keď napr. tieto osoby nežijú – zásah do ľudskej dôstojnosti týchto osôb popieraním holokaustu alebo zľahčovaním útrap ľudí preživších holokaust či ich blízkych) alebo prítomnosti (napr. týkajúce sa terorizmu či extrémizmu mimo územia Slovenskej republiky – napr. zásah do ľudskej dôstojnosti obetí necitlivým alebo príliš explicitným informovaním o obetiach alebo zraneniach). Ústavný súd opakuje, že použitie sankčného mechanizmu pre hájenie verejného záujmu o ochranu ľudskej dôstojnosti opísaných subjektov musí byť nevyhnutné (princíp nevyhnutnosti).

Chráni sa tak verejný záujem o to, aby sa pri informovaní verejnosti (a formovaní názoru recipientov na určitú problematiku) neústavne nezasahovalo do ľudskej dôstojnosti ani tých, ktorí nemajú k dispozícii prostriedky alebo z objektívnych skutočností vyplýva, že efektívne sa nedomôžu prostriedkov ochrany svojich (osobnostných) práv v rámci súkromnoprávných mechanizmov.

Ustanovenie § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii však neslúži na ochranu základných práv a slobôd tých osôb, ktoré sú vzhľadom na adresnosť zásahu do ich práv zo strany vysielateľa, resp. vzhľadom na svoj pobyt, pracovisko, postavenie či iný status v rámci spoločenských vzťahov schopné efektívne hájiť svoje subjektívne práva súkromnoprávnymi prostriedkami ochrany, ktoré im poskytuje právny poriadok (už spomínaná možnosť súkromnoprávnej žaloby o ochranu osobnosti podľa Občianskeho zákonníka). Rada pre účely aplikácie § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii neslúži ako orgán verejnej moci posudzujúci spor o ochranu subjektívnych práv jednotlivcov (t. j. súkromnoprávny spor), ale ako orgán verejnej moci, ktorý je na strane verejného, ústavou chráneného záujmu, ktorý aj pomocou § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii Rada háji. V tomto duchu je potrebné vykladať a aplikovať § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii a ustanovenia o sankčnom mechanizme použiteľnom pri porušení tohto ustanovenia.

Rada rozhodnutím uložila sťažovateľke sankciu – pokutu vo výške 1 000 eur za porušenie povinnosti podľa § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii

v súvislosti s tým, že podľa Rady poskytovala program „Úradníci chceli zobrať dieťa od rodiča, skončilo na psychiatrii“, ktorý svojím obsahom a spôsobom spracovania zasiahol do osobnej cti v programe zobrazenej „súdnej úradníčky“, dostupný na internetovej stránke www.noviny.sk. Rozhodnutie rady potvrdil napadnutým rozsudkom najvyšší súd.

Rada síce aplikovala zákonné ustanovenia pri prejednávaní veci sťažovateľky (princíp legality), ktoré ju oprávňujú na ukládanie sankcií za porušenie § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii, avšak tieto ustanovenia aplikovala na prípad, keď cieľ chránený § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii nebolo možné dosiahnuť (princíp legitimacy). Rada svojím rozhodnutím chránila subjektívne právo „štátnej úradníčky“ na česť a ľudskú dôstojnosť, avšak takúto ochranu dotknutej „štátnej úradníčky“ môže poskytnúť a poskytuje v prvom rade všeobecné súdnictvo na základe žaloby o ochranu osobnosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. V prípade sťažovateľky nešlo o šírenie informácií, ktoré by zasahovali do ľudskej dôstojnosti osoby alebo skupiny osôb, ktoré by sa na základe objektívnych skutočností nemohli domáhať ochrany súkromnoprávnymi prostriedkami ochrany subjektívnych práv, a ani nešlo zo strany Rady o hájanie verejného záujmu o ochranu ľudskej dôstojnosti tretích osôb v zmysle § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii a najmä v zmysle účelu § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii, ktorý tento plní.

Predmetom šírených informácií navyše bola činnosť „súdnej úradníčky“ pri výkone súdneho rozhodnutia, išlo o zachytenie činnosti predstaviteľa orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci. Predmetom šírených informácií teda neboli aktivity fyzickej osoby pri súkromnej činnosti v čase osobného voľna a pod., kde by mohlo byť potenciálne „v hre“ súkromie fyzickej osoby.

Ústavný súd na tomto mieste odkazuje na rozsudok EŠLP vo veci MAC TV S.R.O. v. Slovenská republika (rozsudok č. 13466/12 z 28. 11. 2017), kde EŠLP v obdobnej veci sťažovateľky konštatoval porušenie práva na slobodu prejavu sťažovateľky rozhodnutiami orgánov verejnej moci Slovenskej republiky tým, že tieto akceptovali výklad a aplikáciu § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii Radou v prípade, keď nebol splnený princíp nevyhnutnosti obmedzenia slobody prejavu sťažovateľky. V uvedenom prípade prejednávanom pred EŠLP išlo o sankcionovanie sťažovateľky ako vysielateľa zo strany Rady za „porušenie povinnosti ustanovenej v § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii tým, že dňa 12.04.2010 o cca 17:12 hod. odvysielal v programe Prvé noviny a.s. glosu Protokolárna ľútosť, ktorá svojím obsahom a spôsobom svojho spracovania zasiahla do ľudskej dôstojnosti zosnulého prezidenta Poľskej republiky...“. Podľa EŠLP sa orgány verejnej moci na pôdoryse § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii zamerali na ochranu subjektívnych práv konkrétnej individualizovanej osoby (bývalého poľského prezidenta) prostredníctvom aplikácie noriem § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii a neponúkli žiadne závery o potrebe ochrany verejného záujmu a ochrany širšej verejnosti pred šírením nenávistných komentárov spočívajúcich v oslave smrti človeka pre jeho iné politické zmýšľanie (body 51 a 52 rozsudku EŠLP č. 13466/12 z 28. 11. 2017). EŠLP taktiež vzal v prípade sťažovateľky do úvahy, že Rada pri aplikácii § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii rozhodovala ex officio, a nie na základe či už podnetu osôb blízkych bývalému prezidentovi Poľska, alebo na základe podnetu poľského ľudu či vlády (bod 56 rozsudku EŠLP č. 13466/12 z 28. 11. 2017).

Pri prerokovávanej veci sťažovateľky ústavný súd aj v rámci rozsudku EŠLP č. 13466/12 z 28. 11. 2017 konštatuje, že ústavným súdom opísané pochybenie Rady neodstránil napadnutým rozsudkom ani najvyšší súd, a tak napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nesie rovnakú záťaž porušenia práva sťažovateľky na slobodu prejavu, a teda porušenia čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom

Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal so všetkými pre spravodlivé a ústavne udržateľné rozhodnutie v sťažovateľkinej veci ťažiskovými premennými. Najvyšší súd sa nevysporiadal s otázkou, či zásah do práva na slobodu prejavu sťažovateľky zo strany Rady prejde testom legality, legitimacy a nevyhnutnosti zásahu do jej práva na slobodu prejavu. Najvyšší súd sa nijakým spôsobom nezaoberal nastolenou otázkou, či uvedený zásah do slobody prejavu sťažovateľky bol legitímny a nevyhnutný, resp. či v uvedenom prípade vzhľadom na obsah sťažovateľkou odovysielanej informácie vôbec existoval legitímny cieľ, ochrana ktorého by si vyžadovala zásah do slobody prejavu sťažovateľky prijatím rozhodnutia Rady a aplikáciu § 19 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii.

Už uvedený nedostatok napadnutého rozsudku najvyššieho súdu postačuje na konštatovanie porušenia sťažovateľkinho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu jeho zjavnej neodôvodnenosti, keďže najvyšší súd neodpovedal v napadnutom rozsudku na právne relevantné ťažiskové otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany poskytovanej sťažovateľke v konaní pred najvyšším súdom.

Nota bene ústavný súd dopĺňa, že podmienku aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru na konanie pred najvyšším súdom v rámci správneho súdnictva ústavný súd považuje za splnenú v zmysle judikatúry ESĽP, v zmysle ktorej sa čl. 6 ods. 1 dohovoru vzťahuje aj na konania pred odvolacím súdom alebo kasačným súdom, pokiaľ je otázkou tohto konania aj ochrana dohovorom chránených záujmov dotknutej osoby (porov. *Delcourt v. Belgicko*, č. 2689/65, rozsudok ESĽP zo 17. 1. 1970, body 25 – 26). Z hľadiska *ratione materiae* sa konanie pred najvyšším súdom týkalo okrem iného aj práva zaručeného dohovorom (právo na slobodu prejavu podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru) a v takom prípade je čl. 6 ods. 1 dohovoru aplikovateľný aj na konanie pred správnym súdom (rovnaké závery porov. *mutatis mutandis* napr. v *Uzukauskas v. Litva*, č. 16965/04, rozsudok ESĽP zo 6. 7. 2010, body 32 – 39).

K namietanému porušeniu čl. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom

Čo sa týka čl. 1 dohovoru (nazvaný „záväzok dodržiavať ľudské práva“), tento vyjadruje pozitívny záväzok štátu priznať každému, kto podlieha jeho jurisdikcii, práva a slobody uvedené v hlave I tohto dohovoru (čl. 1 pritom nespadá do hlavy I dohovoru nazvanej „práva a slobody“ – tam spadajú čl. 2 až čl. 18). Prihliadajúc na prezentované východiská, ako aj na systematické zaradenie čl. 1 v rámci dohovoru nemožno dospieť k záveru, že by článok 1 dohovoru primárne upravoval subjektívne právo fyzických osôb a právnických osôb, ktorého porušenia by sa mohli tieto subjekty domáhať v rámci konania o sťažnostiach pred ústavným súdom.

Ústavný súd rozhodol:

Základné práva obchodnej spoločnosti podľa čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Sž 12/2014-38 z 18. mája 2016 porušené boli. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Sž 12/2014-38 z 18. mája 2016 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie a priznal sťažovateľovi úhradu trov konania. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

použité odkazy na

ESĽP: *MAC TV S.R.O. v. Slovensko* (rozsudok ESĽP č. 13466/12 z 28. 11.

relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	2017); Handyside v. Veľká Británia; Sunday Times v. Veľká Británia (č. 1), č. 6538/74; Tele 1 Privatfernseh v. Rakúsko, č. 32240/96, rozsudok ESLP z 21. 9. 2000; Mouvement Raëlien Suisse v. Švajčiarsko, č. 16354/06, rozsudok veľkej komory ESLP z 13. 7. 2012; Uzukauskas v. Litva, č. 16965/04, rozsudok ESLP zo 6. 7. 2010; ÚS SR: III. ÚS 571/2015; II. ÚS 307/2014;
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	ochrana osobnosti správne konanie verejný záujem, spoločenský záujem pokuta ľudská dôstojnosť správne súdnictvo rozhlasové a televízne vysielanie práva a slobody – politické-sloboda prejavu a právo na informácie

spisová značka	II. ÚS 566/2017
populárny názov	Oslobodenie od súdnych poplatkov
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	20.12.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Povinnosť zaplatiť súdny poplatok v súvislosti s podaním žaloby civilnému súdu nemôže byť považovaná za obmedzenie práva na prístup k súdu, ktoré by bolo samo osebe nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Naproti tomu však výška súdneho poplatku posudzovaná v rámci osobitných okolností daného prípadu vrátane povinnosti dotyčnej osoby poplatok v takejto výške zaplatiť a fáza konania, v ktorej bolo takéto obmedzenie prístupu aplikované, sú faktormi, ktoré hrajú rolu pri rozhodnutí, či takejto osobe bolo alebo nebolo zachované právo na prístup k súdu. Pokiaľ ťaživá finančná situácia obchodnej spoločnosti ako strany konania domáhajúcej sa oslobodenia od súdnych poplatkov je v priamej príčinnej súvislosti s legislatívnou zmenou (zmenou právnej úpravy), potom spravidla možno nepriznanie (čiastočného) oslobodenia od súdnych poplatkov považovať za porušenie práva na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka ako žalobkyňa sa žalobou proti hlavnému mestu Slovenskej republiky Bratislava (ďalej len „žalovaný“) domáhala náhrady za obmedzenie práva užívania pozemkov podľa § 15 ods. 8 zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve (ďalej len „nový zákon o pohrebníctve“). Spolu so žalobou požiadala aj o oslobodenie od súdnych poplatkov, a to z dôvodu jej majetkových pomerov, ako aj vzhľadom na povahu uplatňovaného nároku, povahu jej podnikateľskej činnosti a výšku súdneho poplatku. Uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 24 C 254/2013-236 z 15. júna 2015 sťažovateľke nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov. Na základe odvolania sťažovateľky uznesením krajského súdu č. k. 7 Co 499/2015- 250 z 23. septembra 2015 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené. Proti uzneseniu krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 1275/2015 z 19. decembra 2016 odmietnuté ako neprípustné. Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľke doručené 11. januára 2017. Podľa presvedčenia sťažovateľky uznesením krajského súdu došlo

	<p>k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy.</p> <p>Sťažovateľka a v čase podania žaloby jej jediný spoločník boli vlastníkami pozemkov zapísaných v katastri nehnuteľností pre katastrálne územie v Bratislave. Po nadobudnutí platnosti územného plánu, kedy sa pozemky stali stavebnými pozemkami, začala sťažovateľka s prípravou na realizáciu projektu výstavby polyfunkčného centra. Uvedené pozemky susedia s pohrebiskom. S účinnosťou od 1. januára 2011 sa zmenila úprava nového zákona o pohrebníctve, ktorý v § 15 ods. 7 a 8 (obdobne ako to bolo v starom zákone o pohrebníctve) upravil ochranné pásma pohrebísk, a to takto: „Ochranné pásmo pohrebiska je 50 metrov od hranice pozemku pohrebiska; v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať a ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby súvisiace s pohrebníctvom. Vlastník pozemku v ochrannom pásme má nárok na primeranú náhradu za obmedzenie užívania pozemku. Náklady spojené s technickými úpravami v ochrannom pásme a náhrady za obmedzenie užívania pozemku v ochrannom pásme uhrádza zriaďovateľ pohrebiska; ak sa vlastník pozemku v ochrannom pásme a zriaďovateľ pohrebiska o výške náhrady nedohodnú, rozhodne o nej súd.“</p> <p>V čase nadobudnutia pozemkov sťažovateľkou, ako aj v čase podania návrhu na vydanie územného rozhodnutia ochranné pásmo nejestvovalo a jeho zriadenie v budúcnosti nebolo možné predvídať. Sťažovateľka teda legitímne očakávala, že pozemky budú môcť byť využité na účel, na ktorý ich nadobudla (stavebné účely a realizácia projektu GreenHill), a preto v súlade s princípom právnej istoty uskutočňovala jednotlivé kroky s cieľom realizácie projektu GreenHill. V súlade s § 15 ods. 8 nového zákona o pohrebníctve sťažovateľka a spoločník si uplatnili v súdnom konaní nárok na primeranú náhradu za obmedzenie užívania pozemkov.</p> <p>Od počiatku konania pred všeobecnými súdmi sťažovateľka poukazovala na to, že sa ocitla v nepriaznivej finančnej situácii výlučne len z dôvodu zriadenia ochranného pásma na jej pozemkoch, ku ktorému došlo s účinnosťou od 1. januára 2011 v dôsledku prijatia nového zákona o pohrebníctve, teda v dôsledku legislatívnej zmeny, ktorú bez akýchkoľvek pochybností nemožno považovať za skutočnosť zavinenú sťažovateľkou. Sťažovateľka je presvedčená o tom, že sa dostala do absurdnej a zjavne protiústavnej situácie, keď zákonodarca zasiahol do jej vlastníckeho práva, z tohto dôvodu jej výslovne a cielene priznal nárok na náhradu, ktorého sa môže domáhať pred súdom, avšak zároveň iný zákon [zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“)] vytvára sťažovateľke takú prekážku, ktorá ju pozbavuje práva na súdne prejednanie zákonom výslovne priznaného nároku, hoci tento nárok má ústavnoprávny rozmer, keďže ide o náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva v zmysle čl. 20 ods. 4 ústavy.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Z pohľadu ústavného súdu treba predovšetkým zo skutkového hľadiska konštatovať, že sťažovateľka a jej spoločník boli vlastníkami pozemkov a vlastnícke právo nadobudli v rokoch 2006 až 2007. V súlade s územným plánom, podľa ktorého sa pozemky stali stavebnými pozemkami, začala sťažovateľka s prípravou realizácie projektu GreenHill. Keď potom podala návrh na vydanie územného rozhodnutia o umiestnení stavby, bola táto jej požiadavka 28. februára 2011 zamietnutá s poukazom na to, že osadením zamýšľaného bytového domu by nebolo dodržané ochranné pásmo existujúceho pohrebiska a došlo by k porušeniu § 36 ods. 3 nového zákona o pohrebníctve účinného od 1. januára 2011. Keďže nový zákon o pohrebníctve spätne zasiahol aj do práv vlastníkov pozemkov susediacich s takými pohrebiskami, ktoré boli zriadené pred 1. novembrom 2005, vlastníkom týchto pozemkov priznal nárok na primeranú náhradu za obmedzenie užívania pozemkov. Práve s poukazom na túto zákonnú úpravu podala sťažovateľka žalobu, ktorou sa domáhala náhrady za obmedzenie užívania vlastných pozemkov. Toto súdne konanie však nemohlo prebehnúť, pretože sťažovateľka súdny poplatok vo výške 16 596,50 € (v</p>

maximálne možnej výške) nezaplatila a napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Co 499/2015 z 23. septembra 2015 jej nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

Európsky súd pre ľudské práva nevyučuje, že záujmy na riadnom výkone spravodlivosti môžu ospravedlniť určité finančné obmedzenia prístupu jednotlivca k súdu. Naplnenie povinnosti zaistiť účinný prístup k súdu neznamená len zdržanie sa určitého konania zo strany štátu, ale môže vyžadovať tiež rôzne formy jeho aktívneho (pozitívneho) konania. Povinnosť zaplatiť súdny poplatok v súvislosti s podaním žaloby civilnému súdu nemôže byť považovaná za obmedzenie práva na prístup k súdu, ktoré by bolo samo osebe nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Naproti tomu však výška súdneho poplatku posudzovaná v rámci osobitných okolností daného prípadu vrátane povinnosti dotýčajúcej osoby poplatok v takejto výške zaplatiť a fáza konania, v ktorej bolo takéto obmedzenie prístupu aplikované, sú faktormi, ktoré hrajú rolu pri rozhodnutí, či takejto osobe bolo alebo nebolo zachované právo na prístup k súdu (Kreuz proti Poľsku). Obzvlášť prísny prieskum je na mieste, pokiaľ daný súdny poplatok slúži primárne len k zaisteniu finančného príjmu do štátneho rozpočtu, nie teda napr. k zaisteniu prostriedkov na náhradu trov konania protistrany. Osoby, ktoré sa domáhajú oslobodenia od súdnych poplatkov, sú povinné riadne doložiť svoje majetkové pomery (Podbielski a PPU Polpure proti Poľsku, FC Mrebeti proti Gruzínsku, Elcomp sp. z o. o. proti Poľsku). Osoby, ktoré naschvál „nafukujú“ výšku uplatňovaných nárokov na odškodnenie, nemôžu očakávať, že budú celkom oslobodené od súdnych poplatkov (Kupiec proti Poľsku).

Okresný súd a krajský súd argumentovali osobitným postavením sťažovateľky ako podnikateľského subjektu, ktorej nepriaznivé majetkové pomery samy osebe neopodstatňujú priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, ale tiež aj neexistenciou skutočností, v dôsledku ktorých by sa sťažovateľka dostala do ťaživej finančnej situácie bez spojitosti s jej podnikateľskou činnosťou (napr. vis maior). Tento záver podľa názoru okresného súdu a krajského súdu plne rešpektuje aj judikatúra najvyššieho súdu, podľa ktorej pomery navrhovateľa ako právnickej osoby by odôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov len vtedy, pokiaľ by sa do ťaživej finančnej situácie dostal z dôvodov, ktoré by neboli v priamej príčinnej súvislosti s jeho podnikaním. V opačnom prípade by totiž došlo k neprípustnému presunu podnikateľského rizika na štát.

Ústavný súd uvedenú judikatúru všeobecných súdov rešpektuje a vychádza z nej. Zároveň je toho názoru, že konkrétne okolnosti daného prípadu všeobecné súdy neposúdili v súlade s touto judikatúrou, ale práve naopak, v rozpore s ňou. Z pohľadu ústavného súdu sa javí ako nesporné, že prijatie nového zákona o pohrebníctve, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2011, je potrebné z pohľadu sťažovateľky považovať za neočakávaný a prekvapujúci zásah do jej práva slobodne disponovať svojim nehnuteľným pozemkovým majetkom, a to o to viac, že tento zásah do jej práva vykazuje znaky retroaktivity. Jej pozemky, ktoré sa dovtedy nenachádzali v ochrannom pásme cintorína Slávičie údolie, sa nadobudnutím účinnosti nového zákona o pohrebníctve dostali do tohto ochranného pásma, a to bez akejkoľvek zmeny skutkového stavu (napr. z dôvodu rozšírenia cintorína).

Zákonodarca si bol evidentne vedomý, že novým zákonom o pohrebníctve dochádza odo dňa jeho účinnosti k obmedzeniu vlastníckych práv majiteľov pozemkov v zmysle čl. 20 ods. 4 ústavy a v súlade s ním priznal za toto nútené obmedzenie vlastníckeho práva vlastníkom dotknutých pozemkov právo na primeranú náhradu. Práve tejto náhrady sa sťažovateľka v konaní vedenom všeobecnými súdmi domáha. Za daného stavu treba považovať za jednoznačné, že sťažovateľka sa do tvrdenej ťaživej finančnej situácie, ktorá jej má znemožňovať zaplataenie súdneho poplatku zo žaloby, dostala z dôvodu, ktorý nebol v priamej príčinnej súvislosti s jej podnikaním. Dôvodom situácie, do ktorej sa sťažovateľka dostala, bol totiž legislatívny zásah štátu, ktorý prijatím a nadobudnutím účinnosti nového zákona o pohrebníctve znemožnil sťažovateľke v ňou zamýšľanom podnikateľskom zámere pokračovať a dokončiť ho. Vychádzajúc z týchto konkrétnych okolností možno uviesť, že pokiaľ ťaživá

	<p>finančná situácia obchodnej spoločnosti ako strany konania domáhajúcej sa oslobodenia od súdnych poplatkov je v priamej príčinnej súvislosti s legislatívnou zmenou (zmenou právnej úpravy), potom spravidla možno nepriznanie (čiastočného) oslobodenia od súdnych poplatkov považovať za porušenie práva na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.</p> <p>Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 7 Co 499/2015 z 23. septembra 2015 a vec vrátil na ďalšie konanie.</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <p><u>Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 7 Co 499/2015 z 23. septembra 2015 porušil základné právo obchodnej spoločnosti sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7 Co 499/2015 z 23. septembra 2015 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie. Sťažovateľovi priznal úhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	ESELP: Kreuz proti Poľsku; Podbielski a PPU Polpure proti Poľsku, FC Mretebi proti Gruzínsku, Elcomp sp. z o. o. proti Poľsku; Kupiec proti Poľsku
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	poplatok-oslobodenie poplatok-súdny

spisová značka	II. ÚS 568/2017
populárny názov	Náhrada nemajetkovej ujmy za väzbu
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	20.12.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 5 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústava Slovenskej republiky čl. 154c ods. 1
analytická právna veta	Právo na odškodnenie zakotvené v čl. 5 ods. 5 dohovoru predpokladá, že porušenie niektorého z ustanovení čl. 5 ods. 1, 2, 3 a 4 dohovoru konštatoval vnútroštátny orgán alebo ESELP (N.C. proti Taliansku, Bogdanovski proti Taliansku). Ak porušenie nebolo konštatované, je čl. 5 ods. 5 dohovoru ratione materiae neaplikovateľný.
skutkový stav a základné fakty	Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 T 20/2004-431 z 12. mája 2010, ktorý sa stal právoplatným 18. júna 2010, bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby za trestný čin podvodu. V súvislosti s uvedenou trestnou vecou bol sťažovateľ vo väzbe, a to od 9. mája 2003 do 25. januára 2005, teda celkom 628 dní. Došlo k tomu na základe viacerých uznesení okresného súdu, ako aj krajského súdu, ktorých spisové značky a dátumy sťažovateľ konkrétne uvádza. Vo všetkých uzneseniach sa dôvodnosť väzby, resp. dôvodnosť jej ďalšieho trvania vyvodzovala z toho, že sťažovateľ pred trestným stíhaním ušiel do cudziny. Išlo teda o tzv. útekovú väzbu. Podľa názoru sťažovateľa všetky tieto uznesenia boli nesprávne, neopodstatnené a protizákonné. Podľa svojho tvrdenia sa totiž v skutočnosti vôbec neskrýval a

	<p>ani sa nevyhýbal trestnému stíhaniu. Práve naopak, mal evidentný záujem na riadnom vykonaní dôkazov pred súdom, nie teda na tom, aby trestné stíhanie marilo. Sťažovateľ poukazuje na to, že uvedenú skutočnosť niekoľkokrát potvrdil aj okresný súd, ako to vyplýva z jeho piatich uznesení.</p> <p>Sťažovateľ uplatnil na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) nárok na odškodnenie za nemajetkovú ujmu vo výške 100 € za každý deň vo väzbe, teda za 628 dní 62 800 €, ako aj ďalšiu nemajetkovú ujmu vo výške 200 000 € za škodu spôsobenú na zdraví, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, na mene, ako aj za neoprávnené zásahy do súkromia, ktoré boli spôsobené nesprávnymi a nezákonnými postupmi a rozhodnutiami policajných orgánov, orgánov prokuratúry a okresného súdu, na základe ktorých sa začalo proti nemu trestné konanie a nebolo zastavené, hoci na to existovali zákonné dôvody (skutky neboli trestným činom).</p> <p>Sťažovateľ konkrétne 21. februára 2011 podal na ministerstve žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, avšak žiadnu odpoveď nedostal a jeho nárok nebol uspokojený. Preto 23. augusta 2011 uplatnil nárok žalobou podanou okresnému súdu. Rozsudkom okresného súdu č. k. 11 C 135/2011-187 zo 16. septembra 2013 bola sťažovateľovi priznaná suma 5 000 € za nezákonné rozhodnutie spočívajúce v uznesení o vznesení obvinenia. Za nezákonnú väzbu mu náhrada nemajetkovej ujmy nebola priznaná vôbec. Podľa názoru okresného súdu si totiž sťažovateľ zaviniť väzbu sám, a preto v zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti štátu“) nemá právo na náhradu za nemajetkovú ujmu. Rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 693/2013-247 z 5. mája 2015, ktorý sa stal právoplatným 28. septembra 2015, bol rozsudok okresného súdu potvrdený.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ jednak dovolanie, ako aj sťažnosť ústavnému súdu. Uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 124/2016-12 z 11. februára 2016 bola sťažnosť pre porušenie čl. 46 ods. 1 a 3 v spojení s čl. 154c ústavy, ako aj čl. 5 ods. 5 a čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietnutá pre neprípustnosť, keďže sťažovateľ zároveň podal aj dovolanie. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 29/2016 z 25. januára 2017 bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté ako neprípustné. Písomné vyhotovenie uznesenia najvyššieho súdu bolo doručené 23. februára 2017.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Namietané porušenie čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti so zamietnutím žaloby vo zvyšku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonne vznesené obvinenie a za vedenie trestného stíhania v sume prevyšujúcej 5 000 €.</p> <p>Sťažovateľ je presvedčený, že priznaná suma 5 000 € ako náhrada nemajetkovej ujmy za nedôvodné trestné stíhanie dlhého trvania je celkom neprimeraná. Krajský súd a ministerstvo sú toho názoru, že priznaná suma 5 000 € je vzhľadom na všetky relevantné okolnosti dostačujúca.</p> <p>Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým konštatovať ako nesporný fakt, že proti sťažovateľovi sa viedlo trestné konanie pre úmyselné trestné činy po dobu 7 rokov a napokon bol spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že nejde o trestný čin. Rovnako je nepochybné, že trestné stíhanie predstavuje vždy závažný zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva aj ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život. Zasahuje do jeho súkromného života, cti a dobrej povesti. Preto je spôsobilé porušiť aj jeho právo na rešpektovanie a ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti. Je teda jednoznačné, že trestné stíhanie, ktoré napokon vyústí do oslobodzujúceho rozsudku, je spôsobilé vyvolať vedľa vzniku materiálnej škody aj vznik</p>

nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv.

Podľa názoru ústavného súdu už samotná skutočnosť, že nedôvodné trestné stíhanie sťažovateľa trvalo 7 rokov, bez ďalšieho znamena, že priznaná náhrada vo výške 5 000 € sa javí ako celkom neprimeraná a nedostatočná. Nie je možné akceptovať ani niektoré konkrétne argumenty krajského súdu, (aj) na základe ktorých dospel k záveru o správnosti priznanej sumy. Krajský súd akcentuje obsah sťažovateľovej žaloby, z ktorej sa dá vyvodiť, že vznik ujmy pociťoval predovšetkým v súvislosti so zadržaním a väzbou (ktorú si zavinil sám tým, že sa zdržiaval v cudzine). Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že kým sťažovateľ náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu vyčíslil sumou 62 800 €, zatiaľ za vznesenie nedôvodného obvinenia a za 7 rokov trvajúce trestné stíhanie požadoval 200 000 €. Táto skutočnosť do určitej miery spochybňuje krajským súdom uvádzanú argumentáciu. Všeobecné sudy ďalej zdôraznili, že sťažovateľ bol v minulosti trestne stíhaný a odsúdený za trestné činy hospodárskeho charakteru (trestný čin špekulácie v roku 1985, trestný čin špekulácie a porušovania predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou v roku 1987). Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje na to, že trestný čin špekulácie existujúci pred rokom 1990 znamenal vlastne kriminalizovanie podnikateľských aktivít, ktoré sa v tom čase považovali za protizákonné, hoci právo podnikat' patrilo i vtedy medzi základné (v tom čase u nás neuznávané) ľudské práva.

Ústavný súd vníma váhu sťažovateľovej argumentácie a zároveň dodáva, že ani prípadná kriminálna minulosť obvineného neznamena, že by nedôvodné trestné stíhanie trvajúce 7 rokov nebolo závažným zásahom do jeho osobnostných práv. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Namietané porušenie čl. 154c ods. 1 ústavy a čl. 5 ods. 5 dohovoru v súvislosti s potvrdením zamietnutia žaloby, čo sa týka nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu.

Sťažovateľ je presvedčený, že prednostnou aplikáciou čl. 5 ods. 5 dohovoru (na základe čl. 154c ods. 1 ústavy) mu mala byť priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za väzbu, keďže toto ustanovenie [na rozdiel od ustanovenia § 5 ods. 2 písm. a) zákona o zodpovednosti štátu] umožňuje odškodniť nemateriálnu ujmu aj v prípade väzby zavinenej samotným obvineným. Tento právny názor vyvodzuje z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 177/2005 z 31. mája 2007. Krajský súd ani v odôvodnení rozsudku, ale ani vo vyjadrení ústavnému súdu na túto námietku sťažovateľa nereagoval. Ministerstvo považuje námietku za nedôvodnú, pretože podľa jeho názoru z citovaného rozsudku najvyššieho súdu právny záver tvrdený sťažovateľom nevyplýva.

Podľa § 5 ods. 2 písm. a) zákona o zodpovednosti štátu právo na náhradu škody nemá ten, kto si väzbu zavinil sám, najmä tým, že pokusom o útek alebo iným svojím konaním dal príčinu pre obavy, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia. Treba konštatovať, že podľa názoru všeobecných súdov sťažovateľ bol vzatý do väzby pre obavu, že sa bude trestnému konaniu vyhýbať pobytom v cudzine. Všeobecné sudy považovali v tomto smere za záväzné zistenia vyplývajúce z právoplatného uznesenia o vzatí sťažovateľa do väzby, podľa ktorých si svojím správaním zapríčinil väzbu sám, keď nemal stále bydlisko, na ktorom by sa zdržiaval, keď jeho prítomnosť nebolo možné zabezpečiť zo žiadnych adries na Slovensku, ale ani zo Španielska, keď nepreberal zásielky od orgánov činných v trestnom konaní a keď sa nedostavoval na úkony pred vyšetrovateľa, hoci mu to viackrát sľúbil. Zároveň boli toho názoru, že v rámci občianskeho súdneho konania sa tieto právoplatne vyslovené závery trestného súdu nemôžu preskúmať, resp. nemožno dospieť v danej súvislosti k opačnému záveru. Sťažovateľ totiž tvrdil, že do cudziny neušiel z obavy pred trestným stíhaním, pretože o trestnom stíhaní vedenom proti nemu sa dozvedel

iba pri návrate z cudziny, keď bol na hraničnom prechode zadržaný, pričom počas pobytu v cudzine (na Kanárskych ostrovoch) bol riadne prihlásený k pobytu.

Ústavný súd rozhodol:

Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Co 693/2013-247 z 5. mája 2015 boli porušené. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Co 693/2013-247 z 5. mája 2015 zrušuje v rozsahu, v ktorom bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 11 C 135/2011-187 zo 16. septembra 2013 v časti zamietnutia žaloby vo zvyšku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonne vznesené obvinenie a za vedenie trestného stíhania v sume prevyšujúcej 5 000 € a vec v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi priznáva úhradu trov konania. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

Sťažovateľ sa závermi všeobecných súdov, podľa ktorých sa tieto cítili byť viazané v občianskom súdnom konaní právoplatne zistenými skutočnosťami odôvodňujúcimi väzbu v trestnom konaní, nijako v podanej sťažnosti nezaobera a takýto záver nenapáda. Tvrdí totiž, že čl. 5 ods. 5 dohovoru priznáva právo na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej väzbou bez ohľadu na to, či si väzbu obvinený prípadne sám zaviniť. Poukazuje pritom na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 177/2005 z 31. mája 2007, ktorý považuje v uvedenej súvislosti za precedenčný. Podľa názoru sťažovateľa je teda nepodstatné, že si väzbu prípadne sám zaviniť (čo však dôrazne popiera), pretože prednostnou aplikáciou čl. 5 ods. 5 dohovoru v spojení s čl. 154c ods. 1 ústavy aj tak treba dospieť k oprávnenosti jeho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej väzbou.

Pri riešení danej právnej otázky ústavný súd dospel k záveru, že z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 177/2005 z 31. mája 2007, na ktorý sa sťažovateľ ako na precedenčný odvoláva, ním tvrdený právny záver nevyplýva. Rozsudok bol uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky v čiastke č. 2/2009 pod č. 13 s právnou vetou: „Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s čl. 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb.“ V danej veci sa neriešil prípad odškodnenia takej väzby, ktorú si mal obvinený zaviniť sám. Preto odkaz sťažovateľa na citovaný judikát sa nejaví ako náležitý.

Ústavný súd považuje za potrebné poukázať aj na niektoré závery vyplývajúce z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Právo na odškodnenie zakotvené v čl. 5 ods. 5 dohovoru predpokladá, že porušenie niektorého z ustanovení čl. 5 ods. 1, 2, 3 a 4 dohovoru konštatoval vnútroštátny orgán alebo ESLP (N.C. proti Taliansku, Bogdanovski proti Taliansku). Ak porušenie nebolo konštatované, je čl. 5 ods. 5 dohovoru *ratione materiae* neaplikovateľný. Pokiaľ ide o vnútroštátne orgány, nie je nutné, aby vyslovili priamo porušenie konkrétneho ustanovenia dohovoru, lebo postačuje, ak je zrejmé, že ich záver sa materiálne týka práva zaručeného dohovorom (Perks a ďalší proti Spojenému kráľovstvu, Danev proti Bulharsku).

Uvedené závery z judikatúry ESLP možno zhrnúť tak, že k aplikácii čl. 5 ods. 5 dohovoru môže dôjsť iba v prípade, ak porušenie čl. 5 ods. 1, 2, 3 a 4 dohovoru bolo vyslovené vo vnútroštátnom konaní, resp. v konaní pred ESLP. Vo vnútroštátnom konaní to prichádza do úvahy na základe sťažnosti podanej ústavnému súdu proti právoplatnému rozhodnutiu o väzbe, prípadne na základe

	dovolania podaného ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky. K preskúmaniu právoplatného uznesenia o vzatí sťažovateľa do väzby (ale ani niektorého z ďalších rozhodnutí, ktorými bolo trvanie väzby potvrdené) nedošlo, a to ani na základe dovolania, ale ani sťažnosti ústavnému súdu. Na základe uvedených skutočností preto nebolo možné tejto časti sťažnosti vyhovieť.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	ESELP: N.C. proti Taliansku, Bogdanovski proti Taliansku, Perks a ďalší proti Spojenému kráľovstvu, Danev proti Bulharsku NS SR: 4 Cdo 177/2005 z 31. mája 2007
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	väzba náhrada nemajetkovej ujmy

Uznesenie:

spisová značka	II. ÚS 542/2017
populárny názov	Pokuta uložená verejnému funkcionárovi
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o potvrdení rozhodnutia
dátum rozhodnutia	20.12.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Enunciát (výrok) tvorí jadro a najpodstatnejšiu časť rozhodnutia akéhokoľvek orgánu verejnej moci rozhodujúceho o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb. Výrok je konštitutívnu a esenciálnou súčasťou rozhodnutia, v ňom konajúci orgán vyjadruje svoj záväzný úsudok o predmete konania. Výrok musí byť formulovaný tak, aby z neho bolo jednoznačne zrejmé, ako orgán verejnej moci rozhodol. Po obsahovej stránke musí výrok spĺňať atribút jasnosti, zrozumiteľnosti, presnosti a určitosti.
skutkový stav a základné fakty	<p>Navrhovateľovi ako verejnému funkcionárovi vo funkcii starostu obce Naháč bola napadnutým rozhodnutím odporcu uložená podľa čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona pokuta v sume zodpovedajúcej 3- násobku jeho mesačného platu ako starostu obce Naháč, t. j. vo výške 3 474,45 €. Navrhovateľ vzniesol proti napadnutému rozhodnutiu viaceré námietky.</p> <p>Napadnuté rozhodnutie bolo navrhovateľovi podľa jeho slov doručené poštou (Slovenská pošta), pričom odosielateľom nebolo obecné zastupiteľstvo ako orgán oprávnený na konanie a prijatie napadnutého rozhodnutia [v zmysle čl. 9 ods. 1 písm. a) ústavného zákona], ale bola ním členka komisie obecného zastupiteľstva.</p> <p>Napadnuté rozhodnutie nespĺňa náležitosti v zmysle čl. 9 ods. 6 ústavného zákona, pretože vo výroku nie je uvedené, ktoré (určité a nezameniteľné) konanie navrhovateľa je v rozpore so zákonnými ustanoveniami. Napadnuté rozhodnutie podľa jeho mienky neobsahuje okrem viacerých podstatných formálnych náležitostí ani konkrétne skutkové dôvody, na ktorých je založené, je nepreskúmateľné a je v rozpore s ústavnými princípmi právneho a demokratického štátu.</p> <p>Navrhovateľ uvádza, že svoju povinnosť si splnil tak, že oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona doručil vždy podateľni obecného úradu. Podľa neho je</p>

	<p>nesporné, že uvedené oznámenia za roky 2013, 2014 a 2015 navrhovateľ riadne a včas predložil (odovzdal) prostredníctvom podateľne obecného úradu.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>- k výroku rozhodnutia</p> <p>Vo všeobecnosti enunciát (výrok) tvorí jadro a najpodstatnejšiu časť rozhodnutia akéhokoľvek orgánu verejnej moci rozhodujúceho o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb. Výrok je konštitutívnu a esenciálnou súčasťou rozhodnutia, v ňom konajúci orgán vyjadruje svoj záväzný úsudok o predmete konania. Výrok musí byť formulovaný tak, aby z neho bolo jednoznačne zrejmé, ako orgán verejnej moci rozhodol. Po obsahovej stránke musí výrok spĺňať atribút jasnosti, zrozumiteľnosti, presnosti a určitosti.</p> <p>Ústavný súd už vo veci sp. zn. I. ÚS 356/08 uviedol, že skutkové vymedzenie vytýkaného porušenia musí byť v rozhodnutí uvedené natoľko dostatočne a presne, aby ho nebolo možné dodatočne zamieňať za dôvod iný, ktorý v čase rozhodovania nebol „v hre“. Zároveň potom platí, že dodatočné (do)vysvetlenie skutočného dôvodu je právne bezvýznamné. Výrok rozhodnutia (o čom a ako rozhodol) tvorí jeho jadro, a preto musí byť zásadne presný, konkrétny a správny (III. ÚS 662/2014).</p> <p>Zodpovednosť podľa ústavného zákona je zodpovednosťou verejnoprávnou (III. ÚS 132/2015), čo sa okrem iného prejavuje aj v požiadavke takej formulácie výroku meritórneho rozhodnutia, ktorá bráni zameniteľnosti sankcionovaného skutku. Nejde o požiadavku samoúčelnú či akademickú. Naopak, má významné procesné a v konečnom dôsledku i hmotnoprávne dopady na páchatel'a skutku (napr. pri skúmaní procesnej prekážky rei iudicatae brániacej dvojitému potrestaniu za ten istý skutok) (III. ÚS 34/2016).</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že výrok napadnutého rozhodnutia spĺňa požiadavky kladené na výrok napadnutého uznesenia čl. 9 ods. 6 ústavného zákona i judikatúrou ústavného súdu. Ústavný súd hodnotí, že výrok napadnutého rozhodnutia obsahuje skutkovú vetu, t. j. opis konkrétneho konania alebo opomenutia, ktorým sa mal navrhovateľ dopustiť porušenia konkrétnych povinností upravených ústavným zákonom.</p> <p>Vo výroku napadnutého rozhodnutia sú uvedené: obdobie (t. j. roky 2013 až 2015), v ktorom sa navrhovateľ dopustil porušenia ústavného zákona; konanie (resp. opomenutie), ktorým navrhovateľ porušil povinnosti ustanovené ústavným zákonom (porušenie povinnosti podať zákonným spôsobom písomné oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov); ustanovenie ústavného zákona, ktoré bolo týmto konaním navrhovateľa porušené [čl. 7 ods. 1 písm. a) až e) a čl. 7 ods. 2 ústavného zákona] a je exaktne uvedená sankcia, ktorá sa navrhovateľovi ukladá za toto porušenie ústavného zákona (pokuta vo výške 3-násobku mesačnému platu, t. j. vo výške 3 474,45 €), ako aj právna norma, podľa ktorej sa táto sankcia ukladá [čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona].</p> <p>- k odôvodneniu rozhodnutia</p> <p>Vo všeobecnosti pri rozhodovaní orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb platí, že enunciát rozhodnutia nemožno interpretovať oddelene od odôvodnenia rozhodnutia. Ako vyplýva už z judikatúry Najvyššieho správneho súdu Československa, „není... žiadného všeobecného, a ani pro prípad, o jaký jde, žiadného speciálního ustanovení, které by předpisovalo pro rozhodnutí vydávaná ... přesné formální rozlišování mezi enunciatem rozhodnutí a jeho důvody s tím účinkem, že výroky... obsažené formálně v části označené jako odůvodnění nebyly by schopny právní moci. Co úřad vysloviti chtěl a vyslovil, vlastní tenor jeho rozhodnutí, dlužno zjistiti pečlivou interpretací celého rozhodnutí včetně důvodů rozhodovacích, aniž možno omezovati se pouze na tu</p>

jeho část, která formálně prezentuje se jako enuciát.“ [Boh. A 4808/1925 (sp. zn. 12271/25)]. V neposlednom rade možno v tejto súvislosti odkázať aj na rozhodovaciai činnosť Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“), podľa ktorej výrok súdneho rozhodnutia musí byť interpretovaný v rámci odôvodnenia tohto rozhodnutia (pozri rozsudok Súdneho dvora vo veci Robert Bosch GmbH v. Hauptzollamt Hildesheim zo 16. 3. 1978, č. 135/77, European Court Reports 1978 - 00855).

Ústavný súd vo veci sp. zn. II. ÚS 188/2014 týkajúcej sa konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov zdôraznil, že povinnosť orgánov verejnej moci majúcich právomoc rozhodovať v konaní upravenom všeobecne záväznými právnymi predpismi o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie (a teda zároveň konkretizovať v odôvodnení rozhodnutia dôkazy, ktoré vykonal, zdroj toho-ktorého dôkazu, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnal s ťažiskovými návrhmi a námietkami účastníkov), obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy (v prerokúvanom prípade spojené s právom na inú právnu ochranu), sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu konajúceho orgánu verejnej moci a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou konajúceho orgánu verejnej moci.

Ústavný súd uvádza, že odporca v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vyčerpávajúcím spôsobom opísal, ako a v akom rozsahu zistil skutkový stav v rozhodovanej veci, pričom podľa ústavného súdu skutkový stav bol odporcom zistený v dostatočnom rozsahu. Zároveň odporca riadne odôvodnil svoje rozhodnutie, a teda konkretizoval v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dôkazy, ktoré vykonal i zdroje toho-ktorého dôkazu. Navyše, prílohou napadnutého rozhodnutia sú samotné listinné dôkazy, ktoré slúžili ako podklad napadnutého rozhodnutia.

Pokiaľ navrhovateľ uvádza, že podal oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov za roky 2013 až 2015 riadne a včas, ústavný súd ozrejmuje, že si vyžiadal originálny spisový materiál týkajúci sa navrhovateľovej veci a zistil, že v spise sa nachádzajú majetkové priznania navrhovateľa s pečiatkou obsahujúcou dátumy podania na obec (obecnom úrade) Naháč a prvá strana oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov za rok 2013, ktorá však neobsahuje pečiatku s dátumom podania na obec. Zároveň z knihy došlej pošty obce Naháč nevyplýva, že by obci vôbec boli v navrhovateľom deklarovovaných mesiacoch zo strany navrhovateľa doručené oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov za roky 2013 až 2015. Navrhovateľ v konaní pred ústavným súdom predložil ústavnému súdu majetkové priznania navrhovateľa (podané v zmysle zákona o štátnej službe) s pečiatkou obsahujúcou dátumy podania na obec (obecnom úrade) Naháč, ktoré sú uvedené v spise, a zároveň predložil oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov za roky 2013 až 2015 spolu s potvrdeniami o podanom daňovom priznaní za dané roky, avšak bez toho, že by predložené oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov za roky 2013 až 2015 obsahovali pečiatku s dátumom podania na obec alebo iný dôkaz o ich riadnom a včasnom odaní v zmysle čl. 7 ústavného zákona. Majetkové priznania za roky 2013 až 2015 v zmysle čl. 7 ústavného zákona nie sú a nespĺňajú ústavné kritériá oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov. Tieto skutočnosti správne vyhodnotil a v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol aj odporca.

Čo sa týka podkladov napadnutého rozhodnutia, ústavný súd ďalej uvádza, že navrhovateľ mal možnosť sa ku konaniu vedenému proti jeho osobe odporcom vyjadriť, o čom svedčia dôkazy zachytené v spise.

Ústavný súd uvádza, že odporca pri jej výpočte pokuty postupoval odporca v

	<p>zmysle čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona a vychádzal zo mzdového listu za rok 2016, pričom tento je prílohou napadnutého rozhodnutia.</p> <p>Čo sa týka námietky navrhovateľa, že odporca nerozhodol v lehote 60 dní (čl. 9 ods. 5 ústavného zákona), ústavný súd uvádza, že ide o poriadkovú lehotu na rozhodnutie, ktorej nedodržanie nespôsobuje nemožnosť príslušného orgánu verejnej moci (v tomto prípade obecného zastupiteľstva) meritórne rozhodnúť a ani nespôsobuje neústavnosť takéhoto rozhodnutia.</p> <p>K námietke, že by išlo o porušenie povinnosti podať oznámenie v zmysle ústavného zákona, oprávnenie by malo len obecné zastupiteľstvo v tom čase, keď by k takémuto porušeniu prišlo, t. z. obecné zastupiteľstvo vo volebnom období, v ktorom by malo dôjsť k porušeniu povinnosti starostu, ústavný súd citoval rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 52/2011 zo 17. februára 2011, podľa ktorého "Zo žiadneho ustanovenia ústavného zákona nevyplýva, že by právomoc (odporcu) na konanie bola limitovaná volebným obdobím (odporcu). Ide o stálu právomoc (odporcu), pričom ústavný zákon počíta s kontinuálnym prechodom tejto právomoci na (odporcu) kreovan(ého) v ďalšom volebnom období. Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade konaní, ktoré neboli ukončené do uplynutia volebného obdobia (odporcu) a ukončenia činnosti jej orgánov [odporcu], právomoc (odporcu) na konanie a rozhodnutie nezaniká, ale prechádza na (odporcu) kreovan(ého) v novom volebnom období."</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že nenašiel v samotnom priebehu konania vo veci navrhovateľa pred odporcom a ani v napadnutom rozhodnutí ani iné záťaž, ktoré by odôvodňovali zrušenie napadnutého rozhodnutia odporcu.</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <p><u>Rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce Naháč č. 1/2017 z 5. júna 2017 potvrdzuje.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	<p>ÚS SR: II. ÚS 188/2014; II. ÚS 52/2011 Súdny dvor EÚ: Robert Bosch GmbH v. Hauptzollamt Hildesheim zo 16. 3. 1978, č. 135/77</p>
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>verejná funkcia verejný záujem, spoločenský záujem rozhodnutie-výrok obec-obecné zastupiteľstvo</p>

spisová značka	II. ÚS 49/2018
populárny názov	Rozhodovanie o trovách konania
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	18.01.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
analytická právna veta	V sporoch, v ktorých vystupuje na jednej sporovej strane viacero subjektov, je

	<p>potrebné pri rozhodovaní o náhrade ich trov konania posudzovať veci z hľadiska všetkých týchto subjektov v záujme dosiahnutia spravodlivého rozhodnutia o práve a povinnosti náhrady trov konania každého z nich.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ (Slovenská republika zastúpená Slovenským pozemkovým fondom) bol ako žalovaný v 1. rade stranou civilného sporového konania na Okresnom súde Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) vedeného pod sp. zn. 4 C 1/2010, v ktorom sa ako žalobcovia domáhali žalobou proti sťažovateľovi a žalovanému v 2. rade určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi sťažovateľom ako predávajúcim a žalovaným v 2. rade ako kupujúcim, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Kežmarok pod č. V 1674/09-352/09 a ktorej predmetom bol spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam.</p> <p>Žalobcovia žalobu odôvodnili tým, že v reštitučnom konaní ako oprávnené osoby uzatvorili so sťažovateľom 13. septembra 2007 dohodu o spôsobe náhrady za pôdu, z ktorej vyplýva, že sťažovateľ sa zaviazal bezplatným prevodom previesť do ich vlastníctva ako reštitučnú náhradu okrem iného i sporné pozemky, a v rovnaký deň žalobcovia podpísali i zmluvu o bezplatnom prevode vlastníctva týchto pozemkov s tým, že za sťažovateľa bude zmluva podpísaná jeho generálnym riaditeľom. Pretože žalobcovia neboli vyrozumení o podpísaní zmluvy generálnym riaditeľom sťažovateľa, postup sťažovateľa urgovali. V roku 2009 žalobcovia zistili, že pozemky previedol sťažovateľ žalovanému v 2. rade. Pretože sťažovateľ previedol vlastnícke právo k pozemkom na žalovaného v 2. rade napriek tomu, že sa zaviazal už prv previesť tieto pozemky žalobcom, považovali zmluvu, ktorou tak sťažovateľ urobil za absolútne neplatný právny úkon.</p> <p>Žalobcovia podaním doručeným súdu 3. júna 2011 vzali svoju žalobu späť a navrhli konanie zastaviť, pretože po podaní žaloby došlo medzi nimi a sťažovateľom k mimosúdnej dohode o uspokojení ich nárokov, o čom predložili okresnému súdu zápisnicu z mimosúdneho rokovania z 2. marca 2011, podľa ktorej sa žalobcovia a sťažovateľ dohodli, že žalobcom budú vydané iné náhradné pozemky v rovnakom katastrálnom území.</p> <p>Okresný súd uznesením č. k. 4 C 1/2010-109 z 9. júna 2011 konanie zastavil, vo vzťahu medzi žalobcami a sťažovateľom rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a žalobcov zaviazal nahradiť trovy konania 1 457,75 € žalovanému v 2. rade (pretože procesne zavinili zastavenie konania proti žalovanému v 2. rade späťvzatím žaloby a navyše ani po zabezpečení kúpnej zmluvy, z ktorej vyplynulo, že žalovaný v 2. rade skutočne nadobudol pozemky od , a nie od sťažovateľa, okresným súdom zo Správy katastra Kežmarok svoju žalobu nezmenili a naďalej sa domáhali neplatnosti právneho úkonu, ktorý nikdy neexistoval). Žalobcovia podali odvolanie proti výroku o náhrade trov konania medzi žalobcami a žalovaným v 2. rade.</p> <p>O náhrade trov konania rozhodoval okresný súd opakovane po zrušujúcich rozhodnutiach krajského súdu, až napokon krajský súd napadnutým uznesením č. k. 6 Co 80/2016-296 z 27. júla 2017 tak, že uznesenie okresného súdu zmenil a vyslovil, že žalovaný v 2. rade má nárok na náhradu trov konania proti sťažovateľovi v rozsahu 100 %. Krajský súd sa stotožnil s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu o nepriznaní náhrady trov konania vo vzťahu medzi žalobcami a žalovaným v 2. rade. Pokiaľ ide o priznanie náhrady trov žalovanému v 2. rade proti sťažovateľovi, krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že vzhľadom na okolnosti veci je takéto rozhodnutie plne opodstatnené, pretože umožňuje spravodlivé usporiadanie veci, keďže konanie sťažovateľa spôsobilo vznik sporu, ako aj účasť žalovaného v 2. rade v konaní a napokon aj zastavenie konania. Ani znenie ustanovenia § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku [ďalej len „CSP“ (§ 146 ods. 2 OSP)] nebráni takémuto rozhodnutiu o náhrade trov konania, pretože pri jeho výklade je potrebné uprednostniť teleologický výklad umožňujúci dosiahnuť cieľ zákonodarcu, ktorým je nepochybne spravodlivé usporiadanie veci.</p>

<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sťažovateľ sťažnosťou namieta porušenie ustanovení ústavy, listiny a dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 6 Co 80/2016-296 z 27. júla 2017 tvrdiac, že krajský súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, jeho závery sú v zrejmom nesúlade so skutkovými zisteniami a je založené na ústavne nekonformnej interpretácii a aplikácii § 256 ods. 1 CSP (predtým § 146 ods. 2 OSP) a § 380 CSP na daný prípad.</p> <p>Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na otázku, z akých dôvodov zmenil uznesenie okresného súdu. Vysvetlil nielen to, prečo uzavrel, že späťvzatie žaloby a tým i zastavenie konania spôsobil sťažovateľ, ale aj to, akými úvahami sa riadi, keď žalovanému v 2. rade priznal právo na náhradu trov konania proti sťažovateľovi. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.</p> <p>Pokiaľ sťažovateľ namieta, že závery uznesenia krajského súdu č. k. 6 Co 80/2016-296 z 27. júla 2017 sú v zrejmom nesúlade so skutkovými zisteniami, aj sám vo svojej sťažnosti uznáva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové pochybenia vyčítané sťažovateľom krajskému súdu nespochybňujú správnosť záveru krajského súdu o tom, že sťažovateľ žalobcom náhradné pozemky nepreviedol a previedol ich inej osobe, ani záveru o tom, že k mimosúdnej vyriešeniu veci došlo sťažovateľom až po podaní žaloby žalobcami. To, či žalobcovia previedli spoluvlastnícke podiely k svojim pozemkom s odstupom troch mesiacov od momentu, keď sa mohli dôvodne začať poliehať na to, že im budú náhradné pozemky sťažovateľom prevedené, na veci nič nemení. Je vecou sťažovateľa, ktorého právnu povahu správne zvýraznil aj krajský súd, plniť bezodkladne prijaté záväzky, pretože na takýto jeho postup sa fyzické osoby, s ktorými koná, musia mať možnosť spoliehať. Pretože vo vzťahu k týmto námietkam sťažovateľa nejde o situáciu, keď skutkové závery krajského súdu sú zjavne neodôvodnené alebo arbitrarne, nemohol ústavný súd prisvedčiť ani tejto argumentácii sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd sa ďalej zaoberal tvrdeniami sťažovateľa, podľa ktorých krajský súd svoje rozhodnutie založil na ústavne nekonformnej interpretácii a aplikácii § 256 ods. 1 CSP (predtým § 146 ods. 2 OSP) a § 380 CSP na daný prípad, čo sťažovateľ odôvodnil tým, že ustanovenie § 256 ods. 1 CSP (predtým § 146 ods. 2 OSP) je možné aplikovať len na vzťah medzi stranou žalobcu a stranou žalovaného, a nie na subjekty na tej istej strane, pretože to vyplýva z povahy sporového konania, samostatnosti procesného spoločenstva žalovaných v tejto veci a výslovne i zo znenia týchto ustanovení.</p> <p>Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ds. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je ratione materiae aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).</p> <p>V judikatúre ústavného súdu sa ustálil právny názor, podľa ktorého rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (napr. IV. ÚS 248/08). Ústavný súd pri posudzovaní sťažností, ktoré smerujú proti rozhodnutiam všeobecných súdov v častiach, ktoré</p>

sa týkajú problematiky (náhrady) trov konania, t. j. problematiky, ktorá má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k prípadnému zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) zvlášť extrémnym spôsobom, alebo ak zistí, že napadnutým rozhodnutím došlo zároveň aj k neprípustnému zásahu do iných ústavou garantovaných práv (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené východiská svojej ustálenej judikatúry konštatuje, že námietky sťažovateľa síce smerujú proti porušeniu princípov spravodlivého údneho konania, týkajú sa však len jeho časti, a to rozhodovania o trovách konania, ktoré sa v konkrétnych podmienkach daného prípadu vo svojich dôsledkoch síce mohlo negatívne dotknúť sťažovateľa, avšak z hľadiska kritérií spravodlivého súdneho konania ich podľa názoru ústavného súdu nemožno dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnakú ústavnú relevanciu ako v prípade, ak by išlo o námietky proti rozhodnutiu všeobecného súdu vo veci samej vrátane výroku o náhrade trov konania v rámci takéhoto rozhodnutia.

Ústavný súd sa už viackrát mal možnosť vyjadriť k spôsobu hľadania a výkladu práva v konkrétnych právnych veciach. V náleze sp. zn. III. ÚS 341/07 ústavný súd uviedol, že pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. V ďalšom náleze sp. zn. I. ÚS 243/07 (v ktorom nešlo o výklad zákona, ale zmluvy) ústavný súd uzavrel, že všeobecný súd musí prihliadať na vzájomné vzťahy jednotlivých do úvahy pripadajúcich argumentov a ich úlohu v konkrétnom prípade vyvážiť s ohľadom na špecifikum danej kauzy, a nie tieto kritériá iba mechanicky aplikovať. Takýto prístup je zároveň prístupom modernej judikatúry, ktorá postupne nahrádza formálne legalistický pohľad na právo pohľadom, ktorým sa sudca usiluje poskytnúť najlepšie vyargumentovanú odpoveď na právne a skutkové otázky, ktoré pred neho strany sporu predložia.

Aj podľa názoru ústavného súdu, ktorý sa zhoduje s vyjadrením krajského súdu v uznesení č. k. 6 Co 80/2016-296 z 27. júla 2017, ustanovenia § 146 ods. 2 druhej vety OSP, resp. § 256 ods. 1 CSP, sledujú v prvom rade spravodlivé usporiadanie vecí, a tak, ako to konštatoval i krajský súd, je nevyhnutné pri ich výklade uprednostniť výklad umožňujúci presadenie cieľa zákonodarcu. Pri výklade pojmu protistrana použitého v § 256 ods. 1 CSP preto nie je vzhľadom na konkrétne okolnosti vecí v rozpore s jeho účelom a zmyslom vylúčené pre účely tohto ustanovenia za protistranu vo vzťahu k žalovanému v 2. rade považovať sťažovateľa (žalovaného v 1. rade), a to i preto, že na strane žalovaných ide o samostatné procesné spoločenstvo (ako to zdôrazňuje i sťažovateľ). Ústavný súd poukazuje i na to, že v sporoch, v ktorých vystupuje na jednej sporovej strane viacero subjektov, je potrebné pri rozhodovaní o náhrade ich trov konania posudzovať veci z hľadiska všetkých týchto subjektov v záujme dosiahnutia spravodlivého rozhodnutia o práve a povinnosti náhrady trov konania každého z nich. V konaní, ktorého stranou bol sťažovateľ, sa nepochybne javí, že vzhľadom na konkrétne okolnosti veci niet dôvodu, aby žalovanému v 2. rade mali byť povinní nahrádzať trovy konania žalobcovia (z dôvodov uvedených okresným súdom i krajským súdom). Na druhej strane

	<p>rovnako nepochybným sa javí, že by požiadavke spravodlivosti nezodpovedal ani záver, podľa ktorého žalovaný v 2. rade má byť povinný znášať svoje trov konania bez náhrady v situácii, v ktorej príčinou podania žaloby bolo konanie iných subjektov – v tomto prípade najmä sťažovateľa. Aj z tohto dôvodu považuje ústavný súd za plne akceptovateľné, ak krajský súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania zohľadnil širšie okolnosti veci predchádzajúce začatiu konania a na náhradu trov konania žalovaného v 2. rade zaviazal práve sťažovateľa.</p> <p>Zohľadňujúc citovanú judikatúru ústavný súd vo veci sťažovateľa dospel k záveru, že krajský súd sa síce nedržal doslovného znenia aplikovaných ustanovení procesných noriem, ale v záujme ústavne konformného výkladu (čl. 152 ods. 4 ústavy) uprednostnil výklad e ratione legis, teda výklad zohľadňujúci účel a zmysel ustanovení upravujúcich náhradu trov konania. V okolnostiach prípadu ústavný súd považuje tento prístup krajského súdu za akceptovateľný a primerane argumentačne zdôvodnený. Napadnuté uznesenie preto nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08). Ústavný súd nepovažuje preto právne názory krajského súdu, ktorými odôvodnil uznesenie č. k. 6 Co 80/2016-296 z 27. júla 2017 za také, ktoré by boli založené na výklade ustanovení o náhrade trov konania spôsobom, ktorý by popieral ich účel a zmysel. Ústavný súd preto nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 listiny, čl. 6 dohovoru) a postupom krajského súdu pri rozhodovaní vo veci sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľa odmieta ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	ESEF: Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997;
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	vlastníctvo-úprava vlastníckych vzťahov zmluva-kúpna zmluva reštitúcia

spisová značka	II. ÚS 81/2018
populárny názov	Platiteľ DPH
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	01.02.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 2 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Nie každý právny nástupca bez likvidácie zaniknutého platiteľa DPH sa stáva automaticky platiteľom DPH, ale môže sa ním stať len právny nástupca, ktorý bol aj zdaniteľnou osobou podľa zák. o DPH.

<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka v konaní pred Daňovým úradom Bratislava (ďalej len „daňový úrad“) žiadala o vydanie osvedčenia o registrácii pre daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) z titulu právneho nástupníctva po spoločnosti XY (ďalej len „právna predchodkyňa“), ktorá zanikla bez likvidácie 10. októbra 2012. Daňový úrad ju oznámením z 19. novembra 2012 informoval, že osvedčenie z dôvodov špecifikovaných v oznámení nevydáva. Sťažovateľka sa žalobou na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) domáhala preskúmania zákonnosti oznámenia daňového úradu o nevydaní osvedčenia podľa § 4 ods. 6 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení účinnom do 31. decembra 2013 (ďalej len „zákon o DPH“).</p> <p>Krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 S 14/2013 z 19. septembra 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) žalobu sťažovateľky zamietol. Konštatoval, že z logického a gramatického výkladu § 4 ods. 6 zákona o DPH vyplýva, že platiteľom DPH sa môže stať osoba, ktorá 1) nadobudne podnik alebo časť podniku od platiteľa DPH alebo ktorá 2) je zdaniteľnou osobou. Z dokladov predložených sťažovateľkou nevyplývalo, že by nadobudla od svojej právnej predchodkyne podnik alebo časť podniku na základe zmluvy o predaji, ale ani to, že by sťažovateľka v čase zániku jej právnej predchodkyne a vzniku jej nástupníctva bola zdaniteľnou osobou. S poukazom na definíciu zdaniteľnej osoby v § 3 ods. 1 a 2 zákona o DPH krajský súd uviedol, že právna predchodkyňa sťažovateľky v čase svojho zániku nevykonávala žiadnu ekonomickú činnosť (nedodávala tovar ani služby), nebola reálnym platiteľom DPH ani nerealizovala svoj zámer vykonávať ekonomickú činnosť, na základe ktorého získala osvedčenie o registrácii pre DPH.</p> <p>Najvyšší súd rozsudok krajského súdu ústavnou sťažnosťou napadnutým rozhodnutím potvrdil. K námietke sťažovateľky týkajúcej sa nesprávnej interpretácie § 4 ods. 6 zákona o DPH uviedol, že toto ustanovenie je treba vnímať v širšom kontexte § 4, ktorého účelom je zavedenie statusu osoby oprávnenej byť platcom DPH. Pokiaľ teda zákonodarca ustanovil, že „platiteľom sa stáva aj zdaniteľná osoba, ak je právnym nástupcom platiteľa, ktorý zanikol bez likvidácie, a to odo dňa, keď sa stala jeho právnym nástupcom“, toto je potrebné vykladať tak, že prechod práv k DPH môže nastať len za predpokladu, že právny predchodca ako platiteľ DPH spĺňal zákonné podmienky zdaniteľnej osoby stanovené v § 3 ods. 1 a 2 zákona o DPH.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti spochybňuje interpretáciu § 4 ods. 6 zákona o DPH, ako aj právomoc daňového úradu vydať oznámenie o nevydaní osvedčenia podľa § 4 ods. 6 zákona o DPH. Spôsob, akým sa najvyšší súd s týmito otázkami vysporiadal, považuje za arbitrárny. Okrem toho poukazuje na rozdielnu rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, v dôsledku čoho má dochádzať k nežiaducemu narušeniu princípu právnej istoty.</p> <p>Z ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka predovšetkým s poukazom na historickú metódu výkladu (resp. autentický výklad samotného zákonodarcu) preferuje takú interpretáciu § 4 ods. 6, podľa ktorej daňový úrad nemá právomoc skúmať, či právny predchodca bol zdaniteľnou osobou v zmysle § 3 zákona o DPH; jedinou rozhodujúcou skutočnosťou pre vznik právneho postavenia platiteľa DPH pri právnom nástupníctve podľa sťažovateľky je, že novovznikajúci subjekt vznikne ako právny nástupca platiteľa DPH. Zákonodarca podľa nej zavedením pojmu „zdaniteľná osoba“ nemal v úmysle zaviesť právomoc daňového úradu skúmať, či je právny nástupca zdaniteľnou osobou v zmysle § 3 zákona o DPH, o čom svedčí aj dôvodová správa k novele.</p> <p>Ústavný súd podotýka, že dôvodová správa má pri výklade novely len podporný charakter. Slovan Gustava Radbrucha: „vôľa zákonodarcu nie je metódou výkladu, ale cieľom a výsledkom výkladu, výrazom pre apriórnu nevyhnutnosť systémovo nerozporného výkladu celého právneho poriadku.“ Interpret teda</p>

môže, resp. musí rozumieť zákonu lepšie ako jeho autor. [RADBRUCH G. Rechtsphilosophie. Studienausgabe. Hrsg. R. Dreier, S. Paulson, Heidelberg : 1999, s. 107; citované z nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 671/02 zo 16. januára 2003 (N 10/29 SbNU 69)]. Podľa najvyššieho súdu interpretácia predkladaná sťažovateľkou nie je v súlade s účelom § 4 zákona o DPH, ktorým je priznanie statusu platiteľa dane zdaniteľnej osobe. Je potom logické, že prechod práv k DPH môže nastať len za predpokladu, že právny predchodca ako platiteľ DPH tiež splnil zákonné podmienky zdaniteľnej osoby stanovené v § 3 ods. 1 a 2 zákona o DPH. Ústavný súd považuje výklad najvyššieho súdu za ústavne akceptovateľný. Z jeho rozhodnutia je možné odvodiť, prečo zvolenú metódu výkladu považoval za najvhodnejšiu, a v žiadnom prípade nie je možné konštatovať, že by prijatým výkladom zásadne poprel účel a význam interpretovanej normy. Naopak, najvyšší súd zohľadnil systematicku právnej úpravy, ako aj jej účel. Skutočnosť, že sťažovateľka preferuje inú metódu výkladu nemôže založiť protiústavnosť rozhodnutia najvyššieho súdu.

Čo sa týka argumentácie „ad absurdum“, podľa ktorej by pri akceptovaní výkladu najvyššieho súdu platilo, že registrovaný platiteľ DPH nie je povinný platiť tzv. daňovú licenciu v sume stanovenej pre platiteľov DPH, ak v danom období nespĺňal atribúty zdaniteľnej osoby, alebo nie je povinný podávať súhrnné výkazy k DPH a plniť iné povinnosti stanovené pre platiteľov DPH, ústavný súd podotýka, že vo veci sťažovateľky bola riešená otázka vzniku statusu platiteľa DPH, a nie práva a povinnosti už registrovaného platiteľa. Sťažovateľka týmto argumentom zmiešava predpoklady pre registráciu a podmienky pre už zaregistrovaných platiteľov, preto je táto argumentácia neprípadá a nie je ju možné odvodiť ani redukciami „ad absurdum“.

Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa nedostatku právomoci daňového úradu vydať oznámenie o nevydaní osvedčenia, aj s tou sa najvyšší súd dostatočne vysporiadal. Z ústavného hľadiska (z hľadiska námietky porušenia práva na súdnu ochranu) je podstatné, že súd prvého stupňa oznámenie daňového úradu bez ohľadu na jeho formu meritórne preskúmal z hľadiska zákonnosti považujúce ho za rozhodnutie materiálnej povahy. S týmto posúdením sa najvyšší súd stotožnil a vysvetlil, aké dôvody ho k tomu viedli. Z tohto dôvodu nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľky na súdnu ochranu. Najvyšší súd sa v tejto súvislosti vyjadril aj k rozhodnutiam krajských súdov v obdobných veciach, na ktoré sa odvolávala sťažovateľka a vysvetlil, prečo právne názory uvedené v nich neobstoja. Rozhodnutie najvyššieho súdu je sťažovateľke známe, preto ostačí na neho v detailoch odkázať.

K námietke sťažovateľky týkajúcej sa odlišnej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu ústavný súd podotýka, že dotknutá prax bola zjednotená rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 SŽf 118/2014 z 2. decembra 2015 uverejneným v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2016 pod č. 46/2016 (s. 116 a nasl.), v ktorom sa najvyšší súd odklonil od praxe zastávanej aj v rozhodnutí, na ktoré poukazuje sťažovateľka (sp. zn. 4 SŽf 77/2014). Najvyšší súd uviedol: „Vzhľadom k tomu, že právna otázka charakteru registrácie platiteľa DPH z titulu jeho právneho nástupníctva po zrušení jeho právneho predchodcu rozdelením, je v konaniach pred najvyšším súdom novo nastoľovaná a právne názory senátov najvyššieho súdu sa v tejto otázke... postupne kryštalizovali a dotvárali, senát najvyššieho súdu v tejto prejednávanej veci prehodnotil svoje právne závery kreované v jeho skorších rozhodnutiach zo dňa 4. augusta 2015 vo veciach sp. zn. 3SŽf/70/2014 a sp. zn. 3SŽf/71/2014... Senát najvyššieho súdu so zámerom zamedziť vytvoreniu stavu právnej neistoty pre prípady právnych nástupcov zrušenej obchodnej spoločnosti MAPUTO s.r.o., zhodne sa dožadujúcich vydania im deklaratórneho osvedčenia registrácie pre DPH z titulu právneho nástupníctva po registrovanom platcovi DPH, v záujme zjednotenia rozhodovania najvyššieho súdu vo veciach s rovnakou právnou otázkou, dokonca na rovnakom skutkovom základe, v súlade s ustanovením § 250ja ods. 7 OSP odkazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8SŽf/35/2014 zo dňa 18. júna 2015, ktorého

	<p>odôvodnenie ďalej v príslušnom rozsahu uvádza: ... Pokiaľ žalobca namietal, že žalovaný nemohol zisťovať žiadne okolnosti toho, či je alebo nie je zdaniteľnou osobou, odvolací súd poukazuje, že len takáto osoba môže byť registrovaná pre DPH. Takýto záver nielenže vyplýva priamo z gramatického obsahu a slovného spojenia použitého v dotknutom ustanovení, ale je aj v súlade s jeho systematickým výkladom. Registrácia pre DPH, či už na základe dosiahnutého obratu alebo dobrovoľnej registrácie sa vzťahuje na zdaniteľné osoby, a niet rozumného dôvodu predpokladať, že v prípade postupu o aký šlo vo veci samej, teda registrácie právnych nástupcov platiteľov DPH, by zákonodarca ako dôsledok právnej úpravy zamýšľal, aby boli registrované na DPH aj osoby, ktoré nie sú zdaniteľnými osobami. Nie každý právny nástupca bez likvidácie zaniknutého platiteľa DPH sa stáva automaticky platiteľom DPH, ale môže sa ním stať len právny nástupca, ktorý bol aj zdaniteľnou osobou podľa zák. o DPH. ... Činnosť právneho predchodcu žalobcu podľa zistených skutočností bola len fiktívna (resp. žiadna), sám žalobca navyše netvrdil, že je zdaniteľnou osobou, ktorá by vykonávala nejakú ekonomickú činnosť, ale odvodzoval toto postavenie od svojho právneho predchodcu, pričom sa bránil tým, že správca dane tieto okolnosti ani nemohol zisťovať, a preto Najvyšší súd považoval postup správcu dane ako príslušného vnútroštátneho orgánu smerujúci k zabráneniu zneužívania identifikačných čísel pre DPH, keď neregistroval žalobcu pre DPH na základe jeho oznámenia za súladný so zák. o DPH a judikatúrou SDEÚ. ... Ak by právny nástupca platiteľa nemusel byť zdaniteľnou osobou, šlo by o výnimku z pravidla obsahujúceho v § , že za platiteľa DPH sa registrujú tuzemské zdaniteľné osoby (fyzické a právnické osoby), a táto skutočnosť by bola vyjadrená rovnako ako napr. v § 7 zák. o DPH, teda napríklad použitím slovného spojenia právnická osoba, ktorá nie je zdaniteľnou osobou alebo obdobným slovným spojením.“ Najvyšší súd sa v tomto zjednocujúcom rozhodnutí venoval všetkým otázkam, ktoré sťažovateľka predkladá v ústavnej sťažnosti, a napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu je s ním v plnom súlade.</p> <p>K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej uvedené ustanovenie nie je aplikovateľné na rozhodovanie vo veciach daňových, pretože tieto tvoria súčasť jadra výsad verejnej moci (pozri rozsudky veľkej komory ESLP vo veciach Jussila proti Fínsku z 23. 11. 2006, č. 73053/01, bod 29; Ferrazzini proti Taliansku z 12. 7. 2001, č. 44759/98, body 24 – 25). Výnimku tvoria konania v takých daňových veciach, ktoré je možné považovať za trestné (ide o prípady, kde má uložená daňová povinnosť sankčný charakter – napr. vo forme sankčného navýšenia dane – porovnaj Jussila proti Fínsku, body 34 – 35). V posudzovanej veci správne orgány sťažovateľke neuložili sankciu za porušenie právnej povinnosti, ale odmietli jej vydať osvedčenie o registrácii pre DPH. Nedošlo teda k uloženiu sankcie preventívno represívneho charakteru, v dôsledku čoho nie je naplnená požiadavka druhého z troch tzv. Engelovských kritérií, ktorých naplnenie umožňuje charakterizovať vnútroštátne konanie ako konanie trestného charakteru a konštatovať aplikáciu čl. 6 ods. 1 dohovoru (Engel a ďalší proti Holandsku, rozsudok pléna ESLP z 8. 6. 1976, č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72 a 5370/72, bod 82). Ústavný súd teda dospel k záveru o neaplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru v danej veci, a preto aj túto časť ústavnej sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <p><u>Sťažnosť sťažovateľ odmietol ako zjavne neopodstatnenú.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>ESLP: Engel a ďalší proti Holandsku, rozsudok pléna ESLP z 8. 6. 1976, č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72 a 5370/72; Jussila proti Fínsku z 23. 11. 2006, č. 73053/01; Ferrazzini proti Taliansku z 12. 7. 2001, č. 44759/98;</p>

súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	interpretácia právnych noriem arbitrárnosť daň-z pridanej hodnoty rozhodnutie právna istota

Nález - priet'ahy:

spisová značka	II. ÚS 535/2017
populárny názov	Opakované priet'ahy
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.01.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Pre opakované upresňovanie, menenie a doplňovanie svojho žalobného návrhu žalobcom možno posudzovanú vec po skutkovej stránke kvalifikovať ako zložitú, aj objem spisového materiálu môže svedčiť o skutkovej zložitosti veci.
skutkový stav a základné fakty	Dňa 11. februára 1997 bol okresnému súdu doručený žalobný návrh mesta Košice (ďalej len „žalobca“) o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam. Žaloba bola podaná proti desiatkam žalovaných, medzi inými aj proti právnym predchodcom sťažovateľov. Ústavný súd opakovane už v 41 prípadoch vyslovil v napadnutom konaní porušenie základného práva žalovaných na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, okresnému súdu prikázal vo veci vedenej pod sp. zn. 29 C 34/1997 konať bez zbytočných priet'ahov a sťažovateľom priznal finančné zadost'učinenie. Prvé nálezy v uvedenom zmysle boli vydané v rokoch 2004 a 2005, a to: sp. zn. I. ÚS 199/04, IV. ÚS 300/04, I. ÚS 80/05, I. ÚS 148/05, I. ÚS 153/05, I. ÚS 208/05, II. ÚS 8/05, II. ÚS 48/05, II. ÚS 173/05, II. ÚS 174/05, III. ÚS 46/05, III. ÚS 230/05, III. 236/05, III. ÚS 281/05, IV. ÚS 37/05, IV. ÚS 110/05, IV. ÚS 128/05, IV. ÚS 239/05 a sp. zn. IV. ÚS 241/05. Osobitne treba zdôrazniť, že ústavný súd vo vzťahu k dvom sťažovateľom svojím nálezom sp. zn. I. ÚS 199/2004 z 20. januára 2005 vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní a menovaným sťažovateľom priznal finančné zadost'učinenie, každému vo výške 20 000 Sk. Rovnakým nálezom bolo priznané finančné zadost'učinenie vo výške 20 000 Sk aj právnym predchodcom ďalších sťažovateľov. Jeden zo sťažovateľov v tejto veci podáva úsatvnú sťažnosť po prvý krát. Posledné tri súvisiace nálezy vydal ústavný súd 9. novembra 2011 pod sp. zn. II. ÚS 335/2011, 1. júla 2014 pod sp. zn. IV. ÚS 216/2014 a 9. marca 2016 pod sp. zn. I. ÚS 577/2015. Opakovane v nich vyslovil porušenie označených základných práv sťažovateľov (už aj po právoplatných nálezoch), prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných priet'ahov a sťažovateľom priznal finančné zadost'učinenie.
z odôvodnenia	Ústavný súd po zisteníach zo zapožičaného súdneho spisu vo vzťahu k jednému

sťažovateľovi (sťažovateľ č. 1) skúmal celé napadnuté konanie, pretože menovaný, resp. jeho právna predchodkyňa dosiaľ nechránili svoje predmetné práva ústavnou sťažnosťou.

Naopak, vo vzťahu k ostatným sťažovateľom ústavný súd posudzoval obdobie po právoplatnosti svojho nálezu sp. zn. I. ÚS 199/2004 z 20. januára 2005, pretože vo vzťahu k týmto sťažovateľom, resp. ich právnym predchodcom už uvedeným nálezom vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní a priznal im aj finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd v súvislosti so zmenou účastníkov konania na základe univerzálnej sukcesie vychádza zo svojej judikatúry (napr. I. ÚS 197/05, I. ÚS 577/2015), podľa ktorej sťažovatelia môžu uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prietahov aj pre štádium konania, ktoré tejto zmene predchádzalo.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila na tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd ju hodnotil už vo svojich predchádzajúcich nálezoch na základe sťažností podaných ďalšími účastníkmi konania na strane žalovaných (naposledy v náleze sp. zn. I. ÚS 577/2015 a predtým sp. zn. IV. ÚS 216/2014), v ktorých sa čiastočne stotožnil s názorom okresného súdu, že predmetný spor o určenie vlastníctva možno hodnotiť ako skutkovo zložitý. Z faktického hľadiska je potrebné akceptovať, že na náročnosť konania vplýval od februára 1999 veľký počet žalovaných (pôvodne 53), ako aj ich zmeny, ku ktorým došlo v dôsledku úmrtia niektorých žalovaných v priebehu konania. Táto skutočnosť vyžadovala od okresného súdu, aby počas konania neustále upresňoval ich okruh a zisťoval stav dedičských konaní, čo objektívne mohlo ovplyvňovať dĺžku konania. Rozhodovanie v napadnutom konaní, v ktorom došlo aj k spojeniu a neskôr k vylúčeniu vecí, bolo po skutkovej stránke nepochybne zložitá aj preto, že skutkové posúdenie veci si vyžadovalo úzko odborné poznatky o danej záležitosti, teda ani podľa názoru ústavného súdu vo veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia znaleckého dokazovania (podobne napr. II. ÚS 30/2013). Okrem uvedených aj pre opakované upresňovanie, menenie a doplňovanie svojho žalobného návrhu žalobcom možno posudzovanú vec po skutkovej stránke kvalifikovať ako zložitú (Patta v. Česká republika, rozsudok č. 2605/06 z 18. 4. 2006) a napokon už aj objem spisového materiálu (1 555 strán) svedčí o skutkovej zložitosti veci (Wloch v. Poľsko, rozsudok č. 27785/95 z 19. 10. 2000). Na uvedené veľmi zložitá skutková okolnosť ústavný súd prihliadol pri určení primeraného finančného zadosťučinenia. Po právnej stránke možno danú vec považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

Pokiaľ ide o správanie sťažovateľov ako účastníkov napadnutého súdneho konania na strane žalovaných, ústavný súd nezistil žiadne zásadné okolnosti, ktorými by menovaní sťažovatelia alebo ich právní predchodcovia prispeli k zbytočným prietahom v konaní.

Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým konštatuje, že už viac ako dvadsaťročné celkové trvanie napadnutého konania je už samo osebe neprimerané, aj keď sa predmetný spis nachádzal aj na krajskom súde a toto obdobie nemožno pričítať na vrub okresnému súdu. Ústavný súd už v danej veci 41-krát vyslovil porušenie základného práva účastníkov napadnutého konania (na základe sťažností

<p>žalovaných) na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to v každom štádiu konania.</p> <p>Bez potreby podrobnejších analýz vzhľadom aj na už uvedené skutočnosti možno konštatovať, že v prípade sťažovateľa č. 1, ktorý uplatnil prvýkrát ústavnú sťažnosť (jeho právna predchodkyňa nevyužila tento opravný prostriedok), a preto bolo potrebné skúmať celé napadnuté konanie (presnejšie od roku 1999), nepochybne došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Vo vzťahu k ostatným sťažovateľom ústavný súd posudzoval obdobie po právoplatnosti svojho nálezu sp. zn. I. ÚS 199/2004 z 20. januára 2005 a nadviazal na svoje rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 335/2011, sp. zn. IV. ÚS 216/2014 a sp. zn. I. ÚS 577/2015, ktorými už aj v období po právoplatnosti nálezu sp. zn. I. ÚS 199/2004 z 20. januára 2005 bolo opakovane vyslovené porušenie základného práva (iných) účastníkov napadnutého konania na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a už z toho vyplýva, že v uvedenom období došlo aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Na uvedenom konštatovaní nič nemení ani skutočnosť, že okresný súd už po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 577/2015 z 9. marca 2016 konal vo veci v podstate plynule, v záujme urýchlenia konania proti sťažovateľom časť veci vylúčil na samostatné konanie a napokon rozsudkom z 27. júna 2016 aj meritórne rozhodol. Tento rozsudok však bol odvolacím súdom zrušený, takže dosiaľ nedošlo k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia ako žalovaní v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzajú, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru.</p> <p>Pretože ústavný súd vo vzťahu k napadnutému konaniu už opakovane uložil okresnému súdu, aby konal bez zbytočných priesťahov (naposledy nálezom sp. zn. II. ÚS 335/2011 z 9. novembra 2011), návrhu sťažovateľov podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde nevyhovel.</p> <p>Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľom aj finančné zadosťučinenie, a to sťažovateľovi č. 1 v sume 4 000 € (pri posúdení celkového trvania napadnutého konania) a ostatným sťažovateľom každému v sume 2 500 € (pri posúdení napadnutého konania v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 199/2004 z 20. januára 2005).</p> <p>Ústavný súd rozhodol:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľa č. 1 na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 538/2015 porušené boli.</u></p> <p><u>Základné právo ostatných sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 538/2015 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 199/04 z 20. januára 2005 porušené boli.</u></p>
--

	<p><u>Sťažovateľovi č. 1 priznáva finančné zadost'učinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.</u></p> <p><u>Ostatným sťažovateľom priznáva finančné zadost'učinenie každému v sume po 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré im je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Sťažovateľom priznáva úhradu trov právneho zastúpenia a vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	ESEF: Wloch v. Poľsko, rozsudok č. 27785/95 z 19. 10. 2000; Patta v. Česká republika, rozsudok č. 2605/06 z 18. 4. 2006
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	vlastníctvo nehnutelnosť prieťahy v konaní-opakované

spisová značka	II. ÚS 555/2017
populárny názov	Extrémne prieťahy
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	20.12.2017
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Z ústavnoprávneho hľadiska je neprijateľné, aby právna neistota v konaní pred všeobecným súdom nebola odstránená ani po uplynutí viac ako 20 rokov od jeho začatia.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol žalovaným v konaní začatom na základe návrhu žalobcu z 1. 4. 1996 o zaplatenie finančnej sumy s príslušenstvom titulom vyčíslenia schodku po odovzdávajúcej inventarizácii v sklade nákupnej činnosti. Podľa názoru sťažovateľa z dosiaľ uvedených skutočností nepochybne vyplýva, že v napadnutom konaní okresného súdu, ktoré je aktuálne vedené pod sp. zn. 16 C 205/2015, dochádza k prieťahom. Od podania návrhu na začatie konania (1. apríla 1996, pozn.) do podania tejto sťažnosti prešlo 20 rokov.
z odôvodnenia	Pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04). Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého

kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ktoré ústavný súd uplatňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, vychádzajúc zo skutočnosti, že predmetom namietaného konania pred okresným súdom je rozhodovanie o uplatnenom nároku zamestnávateľa na náhradu škody voči zamestnancovi z titulu zodpovednosti za schodok na zverených hodnotách, ústavný súd konštatoval, že po právnej stránke ide o štandardnú občianskoprávnú vec, ktorá patrí do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva, a preto namietané konanie nemožno považovať po právnej stránke za zložitú. Ústavný súd ani zo zapožičaného spisu okresného súdu nezistil, že by v danom prípade išlo o právne alebo skutkovo zložitú vec v takom rozsahu, že by v dôsledku zložitosti veci bol zásadným spôsobom ovplyvnený doterajší priebeh napadnutého konania. Napokon, na zložitost' napadnutého konania nepoukázal ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti.

Pri hodnotení správania sťažovateľa v napadnutom konaní ústavný súd zo zapožičaného spisu okresného súdu zistil, že aj sťažovateľ prispel k predĺženiu konania, keď sa nezúčastňoval nariadených pojednávaní, pričom okresný súd niektoré z nich musel kvôli tomu aj odročiť a napokon aj zisťovať pobyt sťažovateľa z dôvodu, že nepreberal zásielky.

Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v označenom konaní došlo k zbytočným prieťahom, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré začalo už v roku 1996. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej judikatúry (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09, II. ÚS 768/2015), podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Ústavný súd si pre účely preskúmania postupu okresného súdu zapožičal súdny spis ešte pred prijatím sťažnosti na ďalšie konanie a zistil, že napadnuté konanie okresného súdu je poznačené viacerými obdobiami nečinnosti trvajúcimi niekedy aj rok, pričom najvýraznejšie obdobie nečinnosti ústavný súd zaznamenal v období od 10. apríla 2015 (keď nadobudlo právoplatnosť uznesenie okresného súdu sp. zn. 13 C 4/2010 z 18. februára 2015, pozn.) do 19. apríla 2017, keď okresný súd vo veci meritórne rozhodol (žalobu zamietol a sťažovateľovi priznal náhradu všetkých účelne vynaložených trov konania, pozn.), v ktorom okresný súd v priebehu dvoch rokov okrem nariadenia pojednávania na 19. apríl 2017 nevykonal žiaden relevantný úkon smerujúci k meritórnemu rozhodnutiu veci. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na vyjadrenie predsedu okresného súdu, ktorý rovnako potvrdil, že v tomto období bol okresný súd nečinný.

Z vykonaných procesných úkonov okresného súdu tiež vyplýva, že jeho postup bol v prevažnej časti trvania konania v podstate neefektívny (napr. okresný súd až po desiatich rokoch od začatia konania nariadil vo veci znalecké dokazovanie, pozn.). Neefektívnosť postupu okresného súdu je charakteristická pre takmer celý priebeh napadnutého konania (približne 21 rokov, pozn.), a preto ústavný súd nepovažuje za potrebné hodnotiť konkrétne procesné úkony okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojej predchádzajúcej judikatúre konštatoval, že z ústavnoprávneho hľadiska je neprijateľné, aby právna neistota v konaní pred všeobecným súdom nebola odstránená ani po uplynutí viac ako 20 rokov od jeho začatia (m. m. napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08). V predmetnom prípade skúmanie všetkých neprímeraných postupov medzi jednotlivými úkonmi okresného súdu je nadbytočné, pretože o efektívnom postupe okresného súdu v napadnutom konaní už prima facie nemožno hovoriť. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v napadnutom konaní nečinný a jeho postup bol aj neefektívny bez toho, aby na to mal zákonné dôvody, a preto týmto svojím postupom porušil základné právo

	<p>sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd po zohľadnení jednotlivých okolností prípadu, predmetu konania vrátane sumy pohľadávky, celkovej dĺžky napadnutého konania, ako aj výsledku konania (okresný súd žalobu zamietol a sťažovateľovi priznal náhradu trov konania, pozn.) považoval v konkrétnych okolnostiach daného prípadu priznanie sumy 2 000 € za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.</p> <p>Ústavný súd rozhodol: <u>Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 205/2015 boli porušené.</u> <u>Sťažovateľovi priznal finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Michalovce povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.</u> <u>Sťažovateľovi priznal náhradu trov konania avo zvýšenej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	<p>zodpovednosť-za škodu priet'ahy v konaní-neeфекtívny postup priet'ahy v konaní-nečinnosť práca, pracovný pomer-nároky konanie-sporové</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.